

Gewijzigd voorstel

No.: 2007/KPIE/127370
Afdelingshoofd:

Raad: 11 maart 2008

Onderwerp:
Vaststelling bestemmingsplan De Dooze

Stuknr.: 2008/768

Hardenberg, 29 januari 2008

Wat willen we bereiken, over welke ambitie(s) uit het meerjarenprogramma gaat het?

Het betreft een bestaande zandwinlokatie aan de Verlengde Broekdijk in Kloosterhaar. De zandwinput is in eigendom bij de CombiDooze (Anker Kalkzandsteen en Plegt Vos b.v.). De bestaande voorraad is bijna uitgeput. Het bestemmingsplan dat in procedure is gebracht voorziet in een uitbreidingsmogelijkheid. Anker Kalkzandsteen betreft zijn grondstoffen uit de zandwinput. Voor de voortzetting van het bedrijf is Anker afhankelijk van het kunnen winnen van de grondstoffen.

Waarom willen we dat bereiken?

De gemeente zorg voor goede voorwaarden een goed ondernemersklimaat, zodat ondernemers vertrouwen hebben, kansen zien en willen investeren.

Wat gaan we hiervoor doen?

De gemeente ondersteunt de ontwikkeling door het begeleiden van het juridische traject. Er is een projectgroep in het leven geroepen. De gemeente heeft zitting in deze projectgroep.

Wie hebben we daarbij nodig en wat is de taakverdeling?

De CombiDooze is eigenaar van het gebied waar de zandwinput wordt uitgebreid. Investeringsen die moeten worden gedaan zijn voor rekening van de eigenaar.

Wat mag het kosten en wat is de dekking?

De gemeentelijke kosten worden volgens de legesverordening verhaald op de eigenaar.

Advies:

Aanleiding tot het plan.

In Kloosterhaar wordt door enkele bedrijven sinds tientallen jaren zand gewonnen. Het zand dat mag worden gewonnen op grond van bestaande vergunningen begint op te raken. Om hun toekomst veilig te stellen is door de bedrijven een plan opgesteld om de zandwinplas uit te breiden. Dit plan heeft tot gevolg dat een nieuw bestemmingsplan moet worden opgesteld en dat een nieuwe ontgrondingsvergunning moet worden aangevraagd bij de provincie. De gemeente en de provincie hebben uitgesproken dat in principe meegewerkt wordt aan de uitbreiding. Belangrijk onderdeel van de procedures vormt de compensatie van natuur dat verloren gaat en de inrichting van de oevers. Inmiddels is een natuurcompensatieplan gemaakt en goedgekeurd door de provincie.

Klankbordgroep

Tijdens het hele proces is contact geweest met een klankbordgroep. Deze Klankbordgroep is samengesteld uit omwonenden van het plangebied en een afgevaardigde van het Plaatselijk Belang Kloosterhaar. In de Klankbordgroep kon worden meegepraat over de uitbreidings- en inrichtingsplannen. Het overleg hierin is steeds constructief geweest. De aanwonenden hebben steeds het belang van het bedrijf voor ogen gehouden. De aanwonenden zijn tevreden met het uiteindelijk bereikte resultaat.

Ontwerpbestemmingsplan

Het ontwerpbestemmingsplan De Dooze heeft vanaf 30 augustus 2007 gedurende 6 weken ter inzage gelegen. Daarbij is gelegenheid geboden over het ontwerp zienswijze in te dienen bij de raad. Tijdens de termijn is een zienswijze ingediend door Projectplan Nederland namens directie en bestuurders van Sierink Transport b.v. en Holding Doldersum B.V. beiden gevestigd te Kloosterhaar) hierna te noemen Sierink Transport.

Zienswijze

De zienswijze d.d. 9 oktober 2007 is verstuurd zowel per post als per fax op 9 oktober 2007. De laatste dag waarop een zienswijze kon worden ingediend was op 10 oktober 2007. De zienswijze is dus tijdig ingediend.

Hierna wordt een samenvatting weergegeven van de zienswijze. Per onderwerp is de zienswijze voorzien van een reactie.

1. het ontwerpbestemmingsplan wijkt qua vormgeving bouwperceel als ook naar inhoud van de voorschriften af van de geldende bestemming van het terrein van Sierink aan de Crullsweg in Kloosterhaar.

Reactie: In het nog geldende bestemmingsplan is het oprichten van gebouwen in principe niet toegestaan. Slechts bij vrijstelling is de bouw van gebouwen toegestaan. In het bestemmingsplan dat nu is opgesteld is de bouw van gebouwen zonder meer toegestaan. Overeenkomstig de systematiek van dit plan is een bouwblok weergegeven waarin een percentage bebouwing is toegestaan. De ondernemer kan zelf bepalen op welke plaats in het bouwblok hij zijn gebouwen wil realiseren. Het bouwblok is gesitueerd rondom het huidige gebouw op het terrein. Het nieuwe plan is niet nadeliger voor zienswijzemaker.

2. Er wordt niet de mogelijkheid gemaakt om een bedrijfswoning te realiseren bij het zandwinterrein. De mogelijkheid bestaat een bestemming woonhuis over te nemen van Anker Kalkzandsteen. Wanneer de bouw van de woning ten koste gaat van bos, dan is er de mogelijkheid dit bos te compenseren.

Reactie: Zienswijzemaker heeft de behoefte aan een bedrijfswoning. Het is echter gezien het beleid van de gemeente over bedrijfswoningen in het buitengebied, niet mogelijk een bedrijfswoning toe te kennen. Het beleid is immers dat alleen (extra) bedrijfswoningen worden toegekend als er sprake is van het houden van levende have. Daar is in dit geval geen sprake van. Er is daarom het plan gemaakt een bestemming woonhuis over te nemen van Anker Kalkzandsteenfabriek. Bij de kalkzandsteenfabriek moet in verband met uitbreidingsplannen een woning worden afgebroken. In principe zou het mogelijk zijn deze bestemming woonhuis te verplaatsen naar een andere plaats in het buitengebied. Het probleem is echter dat zienswijzemaker de woning wil bouwen op een plaats met de bestemming bos. Om een bestemming bos te herzien in een andere bestemming, moet er sprake zijn van een zwaarwegend maatschappelijk belang en alternatieven elders moeten niet voorhanden zijn. Daar is in dit geval geen sprake van.

Mocht er wel sprake zijn van een zwaarwegend maatschappelijk belang en een alternatief elders ontbreekt, dan moet nog het compensatiebeginsel worden toegepast.

3. In de toelichting van het bestemmingsplan ontbreekt dat het bestemmingsplan ook is opgesteld om de bedrijfsbelangen van Sierink Transport veilig te stellen.

Reactie: In het bestemmingsplan is het hele huidige bedrijfsterrein van Sierink inclusief zandwininput opgenomen. Bijzonder aan dit plan is dat het een uitbreiding mogelijk maakt in oostelijke richting. Om deze uitbreiding mogelijk te maken, is het bestemmingsplan opgesteld.

4. Het is onzorgvuldig in de toelichting van het bestemmingsplan te citeren uit de overeenkomst tussen Sierink en Anker Kalkzandsteen die bij de gemeente onbekend is.

Reactie: De overeenkomst is voor de gemeente niet relevant omdat zowel het bedrijf Sierink als het bedrijf CombiDooze in het bestemmingsplan is opgenomen. Het bestemmingsplan zou er niet anders uitzien als de bedrijven afzonderlijk opereerden.

5. Door het bestemmingsplan wordt Sierink Transport in een nadeliger positie gebracht en het plan werkt monopolisering in de hand.

Reactie: Het bestemmingsplan maakt een ongehinderde voorzetting van alle bedrijven mogelijk die op dit moment uit de put winnen. Het plan beoogt op geen enkele wijze het ene bedrijf boven het andere te bevoorraden.

6. De economische haalbaarheid is niet aangetoond door het ontbreken van een planschadeanalyse.

Reactie: Omdat in het bestemmingsplan de mogelijkheden uit het nog geldende plan zijn overgenomen met daarboven zelfs nog ruimere mogelijkheden, is het niet de verwachting dat er planschade wordt geleden. Bovendien is het zo dat eventuele planschade wordt verhaald op de initiatiefnemer van het uitbreidingsplan.

7. Er bestaat bezwaar tegen de doeleindenomschrijving van de bestemming "bedrijfsdoeleinden". De winrechten moeten tot uiting komen in de gebruiksvoorschriften.

Reactie: In de doeleindenomschrijving van het bestemmingsplan wordt omschreven welke mogelijkheden er zijn binnen een bepaalde bestemming. In de gebruiksvoorschriften is geregeld dat gronden niet afwijkend van de bestemming mogen worden gebruikt.

8. Er bestaat bezwaar tegen de wijziging van de plangrenzen ten opzichte van het voorontwerpplan. Een perceel met de bestemming "bedrijfsdoeleinden" aan de Verlengde Broekdijk is nu buiten het plangebied gelaten.

Reactie: Het voorontwerpbestemmingsplan De Dooze is in het kader van artikel 10 van het Besluit op de ruimtelijke ordening voor vooroverleg opgestuurd naar onder andere de provincie Overijssel. De provincie Overijssel heeft over het plan een vooroverlegreactie afgegeven. Uit deze reactie bleek onder andere dat een stukje grond aan de Verlengde Broekdijk ten onrechte de bestemming "bedrijfsdoeleinden" had gekregen. De provincie heeft verzocht de bestemming overeenkomstig het nog geldende bestemmingsplan Buitengebied opnieuw op te nemen. Wij hebben gehoor gegeven aan het verzoek van de Provincie.

9. Op bladzijde 21 van de toelichting van het bestemmingsplan wordt de functie van de loods weergegeven. Deze komt niet overeen met het feitelijk gebruik. Binnenkort wordt een nieuwe loods met bedrijfswoning aangevraagd.

Reactie: De bestemming van een gebouw vloeit niet voort uit een toelichting van een bestemmingsplan maar wel uit de voorschriften van een bestemmingsplan. Wij gaan er vanuit dat het huidige gebruik van de loods past binnen de voorschriften van het bestemmingsplan.

10. Zienswijzemaker vraagt de zienswijze mondeling te mogen toelichten.

Reactie: De mogelijkheid bestaat de zienswijze toe te lichten door gebruik te maken van het spreekrecht bij de gemeenteraad. Deze mogelijkheid is besproken met de indiener van de zienswijze die daarmee heeft ingestemd.

Conclusie: De zienswijze wordt niet overgenomen en vormt geen aanleiding tot het aanpassen van het ontwerpbestemmingsplan.

Op 19 februari 2008 werd het raadsvoorstel behandeld in de oriënterende raad. In deze vergadering werd door de portefeuillehouder naar aanleiding van het ingesprokene namens Sierink Transport toegezegd dat het bouwblok van het Sierink Transport aan de Crullsweg zal worden verplaatst. Op de tekening die hierbij is gevoegd, is de situatie op de juiste wijze weergegeven. Mevrouw Doldersum van Sierink Transport heeft aangegeven te kunnen instemmen met het gewijzigde bouwblok.

Bijlage:

- a. ingekomen zienswijze;
- b. bestemmingsplan De Dooze;

Burgemeester en Wethouders van de gemeente HARDENBERG,

burgemeester,

secretaris,

Onderwerp Vaststelling bestemmingsplan De Dooze

Stuk nr. 2008/768

De raad van de gemeente Hardenberg;

overwegende, dat het ontwerp van het bestemmingsplan De Dooze, met alle voor het plan van belang zijnde stukken/ onderzoeksrapporten vanaf donderdag 30 augustus 2007 gedurende 6 weken voor een ieder ter inzage heeft gelegen en dat een ieder tijdens deze termijn een zienswijze kon indienen;

dat tijdens deze termijn een zienswijze is ingediend door de heer F.J. van der Woude van Projectplan Nederland namens de directie en bestuurders van Sierink Transport b.v. en Holding Doldersum B.V. beiden gevestigd te Kloosterhaar, zienswijze d.d. 9 oktober 2007 (ontvangen op 9 oktober 2007);

Gelezen het gewijzigde voorstel van Burgemeester en Wethouders d.d. 29 januari 2008, kenmerk 2007/KPIE/127370 met overneming van de motivering vervat in dit voorstel;

gelet op het bepaalde in de Wet op de Ruimtelijke Ordening;

Besluit:

1. De zienswijze hiervoor genoemd met overneming van de motivatie zoals die is opgenomen in het voorstel, niet over te nemen;
2. Het bestemmingsplan De Dooze gewijzigd vast te stellen met overneming van de conclusies zoals die zijn getrokken in de onderbouwende rapporten.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Hardenberg van 11 maart 2008.

De raad voornoemd,

De voorzitter,

De griffier.

Behoort bij besluit van
de raad van de gemeente Hardenberg

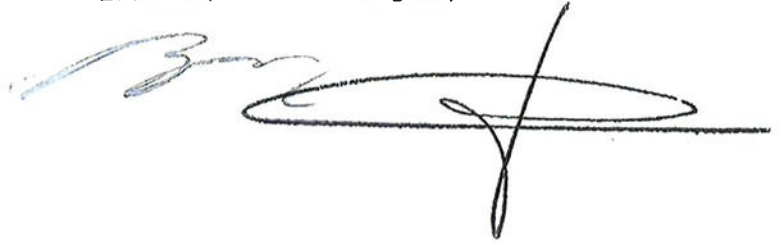
agendapunt ..... 08-768 .....

d.d. 11 MRT 2008

De raad voornoemd,

De voorzitter,

De griffier,

BESTEMMINGSPLAN DE DOOZE TOELICHTING

GEMEENTE HARDENBERG V.O.F. COMBIDOOZE

10 maart 2008

110301/OF7/1P4/001453/MG

ARCADIS

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Leeswijzer	4
2	Bestaande situatie	5
2.1	Ligging en afbakening	5
2.2	Landschap	5
2.3	Aardkundige waarden	5
2.4	Zichtbaarheid	6
2.5	Tracé aardgastransportleiding	6
3	Relevant beleid	7
3.1	Rijksbeleid	7
3.1.1	Structuurschema oppervlaktedelfstoffen	7
3.1.2	Nota Ruimte	7
3.2	Provinciaal beleid	9
3.2.1	Bouwgrondstoffen	9
3.2.2	Streekplan Overijssel 2000+	10
3.2.3	Richtlijnen toepassing compensatiebeginsel	13
4	Planbeschrijving	14
4.1	Aanleiding	14
4.1.1	Landelijke behoefte aan bouwgrondstoffen	14
4.1.2	Zandbehoefte van CombiDooze	15
4.1.3	Zandwinning door Combidooze	15
4.2	Gebiedsinrichting ten behoeve van zandwinning	15
4.2.1	Bovengrond	15
4.2.2	Ondersteunende voorzieningen	16
4.3	Landschapontwikkeling	16
4.3.1	Beschrijving eindbeeld	16
4.4	Fabricage bouwstoffen	20
4.5	Effecten	21
4.5.1	Transportbewegingen	21
4.5.2	Archeologie	21
4.5.3	Landschap	22
4.6	Vergunningen	22
5	Milieuaspecten	23
5.1	Bodem	23
5.1.1	Geologie	23
5.1.2	Bodemopbouw	23
5.1.3	Bodemkwaliteit	23
5.1.4	Standzekerheid talud	25

5.2	Water	26
5.2.1	Beleid	26
5.2.2	Effecten uitbreiding De Dooze op de waterhuishouding	29
5.3	Natuurwaarden	30
5.3.1	Algemeen	30
5.3.2	Natuurtoets	31
5.3.3	Compensatie- en inrichtingsplan	31
5.4	Geluid	33
6	Economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid	36
6.1	Economische uitvoerbaarheid	36
6.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	36
6.2.1	Informatiebijeenkomst	36
6.2.2	Vooroverleg	36
6.2.3	Inspraak	36
7	Juridische planopzet	37
7.1	Plankaart	37
7.2	Voorschriften	37
Bijlage 1	Vooroverleg	39
Bijlage 2	Inspraak	47

HOOFDSTUK

1

Inleiding

1.1

AANLEIDING

De V.O.F. CombiDooze, bestaande uit Anker Kalkzandsteenfabriek en Gideno (onderdeel van de Vos Groep), is voornemens de bestaande zandwinning ten behoeve van Anker Kalkzandsteenfabriek te Kloosterhaar uit te breiden met circa 37 hectare. Voor deze uitbreiding is al 16 ha vergund aan Anker, bij besluit van Gedeputeerde Staten van Overijssel d.d. 21 september 2001.

Het zuidelijke deel van de uitbreiding is in strijd met het geldende bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Hardenberg. Dit voorliggende bestemmingsplan maakt het mogelijk de gewenste uitbreiding te verwezenlijken.

1.2

LEESWIJZER

In de toelichting van dit bestemmingsplan worden de achtergronden van de uitbreiding van De Dooze nader toegelicht. Het tweede hoofdstuk geeft een beschrijving van de bestaande situatie. In het verlengde hiervan schetst hoofdstuk 3 de actuele beleidscontext waarbinnen het project zich afspeelt. Het daarop volgende hoofdstuk beschrijft welke acties ondernomen moeten worden ter realisatie van het voornemen. Om vervolgens de effecten van het project op natuurlijke waarden in te schatten gaat hoofdstuk 5 in op de milieuaspecten die een rol spelen bij de uitbreiding van de zandwinning. Overige factoren die de uitvoerbaarheid van het plan beïnvloeden zijn het onderwerp van hoofdstuk 6. Een toelichting op de juridische regeling die deel uitmaakt van dit bestemmingsplan wordt gegeven in hoofdstuk 7.

HOOFDSTUK

2 Bestaande situatie

Het uitgangspunt voor dit bestemmingsplan is de bestaande situatie. Dit hoofdstuk omvat een beknopte beschrijving van de ruimtelijke kwaliteiten van de locatie, waarmee bij de geplande ontwikkelingen rekening dient te worden gehouden. Hierbij wordt aandacht besteed aan de bestaande functies, ruimtelijke structuur, bestaande opstallen en de landschappelijke en natuurlijke waarden van het gebied.

2.1 LIGGING EN AFBAKENING

Het plangebied ligt ten noordoosten van de kern Kloosterhaar in de gemeente Hardenberg en heeft een oppervlakte van 248 ha. De locatie wordt aan de westzijde begrensd door de Verlengde Broekdijk, aan de noordzijde door de Balderhaarweg en aan de oostzijde door de landsgrens met Duitsland. Enkele kilometers ten zuiden van De Dooze ligt het staatsnatuurmonument De Engbertsdijksvenen.

De bedrijfsterreinen van Anker Kalkzandsteenfabriek BV, Gideno en Sierink liggen aan de Verlengde Broekdijk. Gideno ligt ten zuidwesten van de noordelijke zandwinplas, Anker Kalkzandsteenfabriek tussen de beide zandwinplassen en Sierink ten zuidwesten van de zuidelijke zandwinplas.

2.2 LANDSCHAP

De ruimtelijke structuur van De Dooze is gebaseerd op historische verkavelingsstructuren. De ruimtelijke opbouw kent een zuidoostelijke oriëntatie, geënt op de Verlengde Broekdijk. Deze weg vormt de ontsluiting van de zandafgraving en biedt een duidelijke entree tot het gebied. De Verlengde Broekdijk vormt een verbinding met de provinciale wegen N343 en N36 waardoor het achterland via de N34 en de A1 snel bereikt kan worden.

2.3 AARDKUNDIGE WAARDEN

De zandwinlocatie De Dooze ligt in de 'Rug van Kloosterhaar': een lage stuwwal die plaatselijk goed herkenbaar is in het landschap. De stuwwal is een bijzondere verschijning vanwege de verder zeer vlakke omgeving en wordt daarom van provinciale en regionale betekenis geacht. De ontgravingen die er al jarenlang plaatsvinden hebben de stuwwal aangetast. Hierdoor is de interne opbouw van de stuwwal goed zichtbaar geworden en zijn de verschillende soorten zand herkenbaar. Dit is een zeldzaam verschijnsel, omdat alle groeves in Nederlandse stuwwallen zijn gesloten. De stuwwal van Kloosterhaar is extra bijzonder omdat hierin zandsoorten voorkomen die niet op andere plaatsen in Nederland voorkomen.

2.4 ZICHTBAARHEID

Vanaf de Verlengde Broekdijk zijn de bedrijfsterreinen nauwelijks zichtbaar. Deze weg wordt geflankeerd door beplanting in de vorm van struiken en bomen, die het zicht op het bedrijfsterrein ontnemen. De overgang naar het omringende open landschap bestaat vrijwel overal uit bosschages en groenstroken. Alleen vanuit noordelijke richting bestaat er zicht op de afgraving.

Door de grote oppervlakte van de zandwinning heeft het gebied een open karakter. Maar omdat de afgraving langs de randen wordt omsloten door beplanting, dient de locatie als een besloten open gebied te worden getypeerd.

2.5 TRACÉ AARDGASTRANSPORTLEIDING

Langs de oostgrens van het plangebied, tegen de Duitse grens, ligt een bestaande aardgastransportleiding van de NAM. Het betreft de zuurgastransportleiding van Rossum-Weerselo naar de gasontzwapelingsinstallatie te Emmen (leidingnummer PGL 510). Parallel aan de leiding loopt ook een telemetrikabel. De ligging van de leiding is aangegeven in het geldende bestemmingsplan Buitengebied Hardenberg (1989).

Vanuit veiligheidsoverwegingen dient aan weerszijden van aardgastransportleidingen een veiligheidszone in acht te worden genomen. Deze veiligheidszone dient ook te worden vastgelegd in bestemmingsplannen. Richtinggevend bij het bepalen van de breedte van de veiligheidszone - en de daaruit voortvloeiende planologische beperkingen - is de circulaire van het ministerie van VROM 'Zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen' uit 1984.

In de circulaire is sprake van een bepaalde gebiedsclassificering. De gebiedsklasse die van toepassing is op het onderhavige plangebied wordt omschreven als 'geen of uitsluitend incidentele bebouwing' (gebiedsklasse 1). De betreffende zuurgastransportleiding heeft een diameter van 18" en een ontwerpdruk van 66,2 bar. Volgens de VROM-circulaire geldt voor dergelijke leidingen een minimale afstand van 5 meter tot aan incidentele bebouwing en bijzondere objecten zoals industriegebouwen. Genoemde afstand dient in acht te worden genomen vanuit het hart van de leiding.

In dit bestemmingsplan is aan het tracé van de zuurgastransportleiding met inbegrip van de veiligheidszone de dubbelbestemming "Leidingen" toegekend. Om de leiding te beschermen is op deze bestemming een bouwverbod en aanlegvergunningstelsel van toepassing.

HOOFDSTUK

3 Relevant beleid

Dit bestemmingsplan past binnen het beleid zoals dat op de verschillende overheidsniveaus is vastgesteld. Het gaat daarbij vooral om algemeen ruimtelijk beleid en om specifiek beleid met betrekking tot ontgrondingen.

3.1 RIJKSBELEID

3.1.1 STRUCTUURSCHEMA OPPERVLAKTEDELSTOFFEN

In 1996 is door de rijksoverheid het eerste Structuurschema Oppervlakedelfstoffen (SOD I) vastgesteld. Hierin is het nationale beleid ten aanzien van de winning van oppervlakedelfstoffen - waaronder zand en grind - weergegeven. De basis voor dit nationale beleid werd gevormd door een raming van de behoefte aan oppervlakedelfstoffen en een verkenning van de ruimtelijke mogelijkheden voor zandwinning.

Overigens was er tot het voorjaar van 2003 sprake van dat er een nieuw Structuurschema oppervlakedelfstoffen zou worden vastgesteld, dat voorzag in de kwantitatieve aspecten van de grondstoffenwinning. Mede omdat het gevoerde beleid ten aanzien van de tijdige en voldoende voorziening van bouwgrondstoffen op belangrijke punten niet effectief is gebleken, heeft de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat de betreffende PKB-procedure stopgezet. Hiermee wordt het afstemmen van vraag en aanbod (weer) aan de markt en de betrokken decentrale overheden overgelaten. De Nota Ruimte besteedt in lijn met PKB deel 1 van de Vijfde Nota wel – zij het, gelet op de verdergaande decentralisatie, terughoudend – aandacht aan de kwalitatieve randvoorwaarden voor de winning van bouwgrondstoffen.

3.1.2 NOTA RUIMTE

Algemeen

De Nota Ruimte bevat de visie van het kabinet op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. De nota is een strategische nota op hoofdlijnen. Het Rijk biedt decentrale overheden een kader voor de uitvoering van het ruimtelijke beleid. Daarbij verschuift het accent van 'ordering' naar 'ontwikkeling'. Hoofddoel van het nationaal ruimtelijk beleid is ruimte te scheppen voor de verschillende ruimtevrage functies. Meer specifiek richt het kabinet zich daartoe op vier algemene doelen.

- Versterking van de internationale concurrentiepositie.
- Bevordering van krachtige steden en een vitaal platteland.
- Borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke waarden, en
- Borging van de veiligheid.

Het Rijk creëert de ruimtelijke voorwaarden voor een vitaal platteland. De middelen en inzet worden daartoe enerzijds gericht op een vernieuwd sociaaleconomisch draagvlak met behoud van de sociaal-culturele identiteit en anderzijds op het gericht bijdragen aan kwaliteitsborging en -verbetering van de groene ruimte. Om verdergaande verrommeling tegen te gaan dient de ruimtevraag zoveel mogelijk in overeenstemming met bestaande patronen te worden geacommodeerd.

Op het gebied van milieukwaliteit en veiligheid krijgen provincies en gemeenten meer ruimte voor lokaal en regionaal maatwerk binnen door het Rijk gestelde kaders van wet- en regelgeving.

Bouwgrondstoffen

Over de winning van oppervlakedelfstoffen wordt opgemerkt dat dit van nationaal belang is. Het beleid heeft tot doel om de winning van deze stoffen in Nederland te stimuleren op een maatschappelijk aanvaardbare wijze. Waar mogelijk zal de winning van bouwgrondstoffen op land en in rijkswateren multifunctioneel moeten zijn. Kansen voor combinatie met natuurontwikkeling, recreatie, wonen aan het water en waterbeheer moeten worden benut. Dit is een van de onderdelen van de bouwgrondstoffentoets die gaat gelden voor nieuwe ruimtelijke plannen buiten bestaand bebouwd gebied. Bij deze bouwgrondstoffentoets gelden voor initiatiefnemers de volgende uitgangspunten:

- de effecten op de bouwgrondstoffenvoorziening moeten worden betrokken in de afweging;
- er moet rekening worden gehouden met de geologische voorkomens van schaarse bouwgrondstoffen als beton- en metselzand, grind, kalksteen, klei voor de groefkeramische industrie en zilversand, om zo de winningmogelijkheden voor toekomstige generaties niet te belemmeren;
- er moet worden afgewogen of in combinatie met andere functies winning van oppervlakedelfstoffen mogelijk is (multifunctionele winning). Dit betekent dat gebruik moet worden gemaakt van de kansen die ontgroningen bieden voor het realiseren van andere maatschappelijk gewenste functies, zoals natuurontwikkeling.

Het rijk zorgt samen met de provincies voor een draadkrachtige uitvoering van de taakstelling voor beton en metselzand voor de periode 1999 - 2008, dat in deel 1 van het Tweede Structuurschema Oppervlakte Delfstoffen (SOD) zijn gemaakt.

De winning van bouwgrondstoffen wordt aan de markt overgelaten. Het kabinet zal indien nodig en mogelijk maatregelen nemen om onnodige marktbelemmeringen in beleid en regelgeving weg te nemen.

Tot slot wordt aangegeven dat deel 3 van het Tweede Structuurschema Oppervlakedelfstoffen niet meer zal worden uitgebracht. Voor de overgangperiode worden de taakstellingen voor beton- en metselzand, zoals vermeld in deel 1 van het Tweede Structuurschema Oppervlakedelfstoffen voor de periode 1999-2008, uitgevoerd. Voor een goede overgang naar meer marktwerking is het noodzakelijk dat al in voorbereiding zijnde projecten voor de winning van beton- en metselzand zo spoedig mogelijk in uitvoering worden gebracht.

3.2 PROVINCIAAL BELEID

3.2.1 BOUWGRONDSTOFFEN

De provincie is bezig om haar beleid ten aanzien van bouwgrondstoffen te herzien. Gedeputeerde Staten heeft hiertoe de nota "Over winnen in Overijssel, Beleidskader Bouwgrondstoffen" op 22 juni 2005 vastgesteld. In het nieuwe beleid gaat de provincie uit van de volgende hoofdindeling van ontgrondingen:

- *multifunctionele ontgrondingen*: gericht op de functie oppervlakedelfstoffenwinning en één of meer andere nevensgeschikte functies;
- *functionele ontgrondingen*: bodemverlaging ten behoeve van het realiseren/versterken van bepaalde andere functies.

Het nieuwe provinciale beleid voor bouwgrondstoffen kent de volgende doelen:

- *ontgrondingen multifunctioneel maken*: winlocaties moeten naast de functie oppervlakedelfstoffenwinning één of meer andere functies krijgen, die vanaf het begin medebepalend zijn voor inrichting en beheer;
- *meer alternatieven ter vervanging oppervlakedelfstoffen*: o.a. het uitvoeren van een verkenning naar een verbeterde afstemming van vraag en aanbod van grondstromen: (licht verontreinigde) grond en baggerspecie;
- *meer verantwoordelijkheid bij initiatiefnemers*: zandwinbedrijven dienen voortaan zelf te komen met goede projectvoorstellen voor multifunctionele ontgrondingen. Zij kunnen dit het beste doen in samenwerking met anderen;
- *vergroting draagvlak in de omgeving voor multifunctionele ontgrondingen*. Dit kan worden bewerkstelligd door het bieden van passende compensatie, een goede regeling van de inrichting en het beheer van het residu van de ontgraving en het verbeteren van veiligheid van diepe ontgrondingen;
- *winbaar maken oppervlakedelfstoffen*. In het nieuwe beleid wordt aangegeven, welke ontgrondingsprojecten binnen de bestaande "winzones oppervlakedelfstoffen" volgens het streekplan nog in ontwikkeling zijn;
- *verbetering doeltreffendheid en doelmatigheid van het vooroverleg*. Dit doel wordt nader uitgewerkt in de vorm van een door GS vast te stellen: "Leidraad uitvoering multifunctionele ontgrondingen".

Op basis van het nieuwe beleid kunnen dergelijke ontgrondingen alleen worden gelegen binnen de in het streekplan aangegeven winzones. Hierdoor wordt versnippering van ruimte door ontgrondingen tegengegaan (bundelingsprincipe). Overigens wordt in de volgende paragraaf nader ingegaan op de inhoud van het streekplan.

De Dooze kan worden aangemerkt als een multifunctionele ontgraving. Bij de uiteindelijke inrichting van de zandwinplas stelt de initiatiefnemer zich ten doel om natuurwaarden waar nodig te compenseren de natuurlijke functie van de plas en zijn omgeving te handhaven en zo mogelijk te versterken. Ook bij de keuze voor toekomstige beheersvormen geldt het principe van multifunctionaliteit als uitgangspunt. Het toekomstige beheer zal vooral gericht zijn op versterking van de natuurlijke functie. Meer hierover is opgenomen in de paragraaf over het ecologisch onderzoek en het hoofdstuk inrichting en beheer.

3.2.2

STREEKPLAN OVERIJSSSEL 2000+

Op 13 december 2000 is door Provinciale Staten het nieuwe Streekplan voor het gehele grondgebied van de provincie vastgesteld. Het ruimtelijke beleid voor de groene ruimte in Overijssel is gericht op het bieden van ontwikkelingsruimte voor economische functies zoals landbouw en recreatie naast het koesteren en ontwikkelen van de natuur en het cultuurlandschap als kroonjuwelen van de provincie Overijssel.

Driesporenbeleid

Dit ruimtelijke beleid is in het Streekplan uitgewerkt in drie sporen:

1. zonering;
2. thematische gebiedsbeschrijving;
3. beleidsmatige gebiedsbeschrijving.

Ad 1) Zonering

De zonering is het resultaat van een afweging op hoofdlijnen van de aanwezige kwaliteiten en belangen. Onderscheiden worden:

- Zone I: Landbouw
 Zone II: Landbouw en cultuurlandschap
 Zone III: Natuur, landschap, cultureel erfgoed, landbouw
 Zone IV: Natuur

De huidige bedrijfsterreinen te Kloosterhaar en de aanstaande uitbreiding zijn als winlocatie voor oppervlaktedelstoffen aangeduid en zijn gelegen binnen streekplanzone II: 'landbouw en cultuurlandschap'. Gebieden met deze zone zijn gekenmerkt als "landbouwgebied met waarden van landschap en cultureel erfgoed."

Ad 2) Thematische beleidsbeschrijving

De thematische beleidsbeschrijving omvat een nadere uitwerking van het ontwikkelingsperspectief voor de bij de zonering betrokken belangrijkste functies. De voorgenomen ontgronding is aangeduid als ganzengebied en/of gebied voor andere wintergasten. Er geldt een beleid van handhaving van de condities voor de instandhouding van de weidevogel- en ganzenpopulaties (waterpeil, openheid en rust). Om de gunstige staat van instandhouding te garanderen kan het volgens de Flora- en faunawet noodzakelijk zijn om compenserende maatregelen te nemen. Hierop wordt verderop in deze toelichting nader ingegaan. Het structureel verbeteren van condities geschiedt alleen op basis van vrijwilligheid.

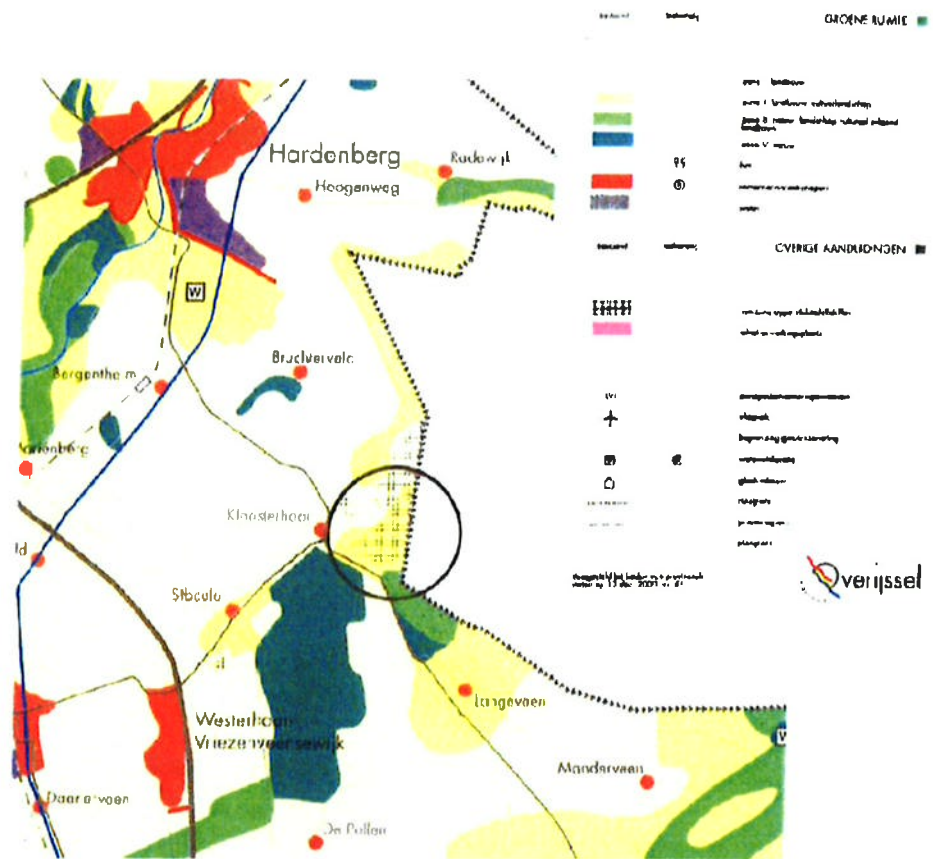
Ad 3) Beleidsmatige gebiedsbeschrijving

In de beleidsmatige gebiedsbeschrijving vindt voor een achttal deelgebieden binnen Overijssel een uitwerking op regionale schaal plaats van het in de eerdere hoofdstukken geformuleerde ruimtelijk beleid.

Onderdeel van het Streekplan Overijssel 2000+ is een zogenoemde 'winzone' voor zandwinning "De Dooze". De winzone heeft betrekking op de thans voorgenomen uitbreiding van de zandwinning en betreft tevens een gebiedsreservering voor zoekruimte ten behoeve van verdergaande mogelijkheden voor zandwinning op de langere termijn vanaf circa 2020. Een voorwaarde die vanuit het Streekplan Overijssel 2000+ bij de nadere uitwerking van de winzone wordt gesteld is dat de uitbreiding van de zandwinning de waterhuishouding van de Engbertsdijksvenen niet nadelig beïnvloed.

Afbeelding 3.1

Uitsnede plankaart Streekplan
Overijssel 2000+

Provinciaal Ecologische Hoofdstructuur (PEHS)

Het plangebied bevindt zich, getuige het streekplan, niet binnen de aaneengesloten structuur van de PEHS en ook niet binnen een kerngebied van de PEHS. Ook zijn er geen ecologische verbindingzones in de directe nabijheid aanwezig. Wel bevindt zich ten zuiden van het plangebied het natuurontwikkelingsgebied Engbertsdijkerven.

Compensatiebeginsel

In het algemeen geldt dat bij ruimtelijke ontwikkelingen de aantasting van natuur en landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Het compensatiebeginsel schrijft voor dat wanneer er ruimtelijke ingrepen plaatsvinden in bijzondere natuurlijke of landschappelijke waarden, compensatie moet plaatsvinden van die waarden. Naast het streekplan is het compensatiebeginsel ook opgenomen in de provinciale Handreiking en beoordeling ruimtelijke plannen en in de notitie "Richtlijnen voor de toepassing van het compensatiebeginsel voor natuur, bos en landschap", waarop in de volgende paragraaf nader wordt ingegaan.

In het streekplan Overijssel 2000+ wordt een verbreding voorgesteld van het genoemde, bestaande compensatiebeginsel. Deze ontwikkeling vloeit voort uit uitspraken die zijn neergelegd in verscheidene provinciale visies en nota's die recentelijk zijn verschenen. De verbreding bestaat eruit, dat het compensatiebeginsel zal worden toegepast voor meer gebieden en meer activiteiten. Concreet betreft het de erkende natuur- en landschapswaarden in zone I en II.

Centrale invalshoek bij (de verbreding van) het compensatiebeginsel is het in stand houden van erkende collectieve waarden, die onderhevig zijn aan een sluipende achteruitgang. Bij te beschermen (erkende) waarden wordt gedoeld op gebieden die vallen onder de Natuurbeschermingswet, vogel- en habitatrictlijn of natuurgebieden en landschappelijke waarden, opgenomen/aangeduid in een bestemmingsplan.

Bij de verbreding van het compensatiebeginsel blijven een aantal belangrijke componenten van het huidige compensatiebeginsel onverkort van toepassing:

- Zeer moeilijk tot niet vervangbare natuurgebieden, bossen en landschappelijke elementen zijn uitgesloten van ruimtelijke ingrepen en daar is dus het compensatiebeginsel niet van toepassing.
- Er moet sprake zijn van een zwaarwegend maatschappelijk belang.
- Er is geen alternatieve locatie te vinden.
- Compensatie is aan de orde als de mogelijkheid tot mitigeren is uitgeput.
- Compensatie in natura en op korte afstand heeft de voorkeur boven compensatie in geld respectievelijk op grotere afstand.

De provincie heeft ervoor gekozen om de invulling van het compensatiebeleid voor zone I en II over te laten aan (al dan niet samenwerkende) gemeenten.

Oppervlakedelfstoffenwinning

Het streekplan stelt met betrekking tot oppervlakedelfstoffenwinning als doel:

"Voldoende winningsmogelijkheden scheppen om aan de met het Rijk overeengekomen taakstelling voor beton- en metselzand te voldoen."

Ten behoeve van het scheppen van winningmogelijkheden voor beton- en metselzand is de provincie Overijssel met het Rijk en de andere betrokken provincies een voorlopige taakstelling overeengekomen voor de periode tot 2009, die in het nieuwe Structuurschema oppervlakedelfstoffen was vastgelegd. Vanwege de lange voorbereidingstijd voor het ontwikkelen van nieuwe beton- en metselzandwinningen wordt, conform dat structuurschema, in het Streekplan een zichttermijn gehanteerd tot circa 2020. De winzones zijn aangegeven op de plankaart.

De begrenzing van de winzones is globaal. Binnen de winzone wordt een winplaats ingericht waarbinnen de daadwerkelijke winning zal plaatsvinden. In het kader van de inrichting van een winplaats wordt de exacte grens daarvan bepaald.

Binnen de winzones worden grootschalige ontwikkelingen, zoals woningbouw, bedrijventerreinen, nieuwe infrastructuur en andere bebouwingscomplexen, die de inrichting van een winplaats onmogelijk maken, geweerd.

Voor alle winzones geldt dat de bestemming en eindfunctie van de winplaats in het kader van de bestemmingsplanprocedure nader moeten worden bepaald. Daarnaast vindt de vergunningverlening op basis van de Ontgrondingenwet en de Wet Milieubeheer plaats. Zo mogelijk dienen de inrichting en de wijze van exploitatie mede bepaald te worden door de toekomstige eindfunctie van het residu.

3.2.3

RICHTLIJNEN TOEPASSING COMPENSATIEBEGINSEL

Op 23 maart 1999 hebben Gedeputeerde Staten de 'Richtlijnen voor de toepassing van het compensatiebeginsel voor natuur, bos en landschap' vastgesteld. Het is een uitwerking van regelgeving die zich richt op gebiedsbescherming zoals de Natuurbeschermingswet, de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn en onderdelen van bestemmingsplannen. De bescherming van inheemse planten- en diersoorten zoals die is vastgelegd in de Flora- en faunawet staat hier in principe los van.

De richtlijnen, die zijn verankerd in het streekplan en van kracht zijn voor het gehele provinciale grondgebied, schrijven voor dat bij locatie- en tracékeuzes aantasting van natuur en landschap zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Ruimtelijke ingrepen die aan de aanwezige waarden van natuur en landschap in de streekplanzones III en IV en de bossen afbreuk doen, zijn daar alleen in uitzonderingsgevallen toelaatbaar (zwaarwegend maatschappelijk belang, alternatieven elders ontbreken). In die gevallen moet compensatie plaatsvinden van het verlies van natuur- en landschapswaarden. De te beschermen waarden vloeien voort uit de Natuurbeschermingswet, de Vogelrichtlijn, de Habitatrichtlijn. Compensatie wordt in beginsel gerealiseerd door het uitvoeren van concrete maatregelen, namelijk: aankoop en inrichting van een gebied (zo dicht mogelijk in de buurt van de schade) en het voeren van beheer.

Bij de toepassing van het compensatiebeginsel moet een aantal stappen worden doorlopen. Allereerst wordt nagegaan of het compensatiebeginsel in het betreffende gebied geldt (signaleren of de ingreep in streekplanzones III en/of IV ofwel in een bosgebied). In geval van De Dooze is er sprake van ligging nabij het staatsnatuurmonument Engbertsdijksvenen. Daarnaast bestaat het voorgenomen uitbreidingsgebied deels uit bos. Vervolgens wordt bepaald of daadwerkelijk schade is te verwachten (de effectvoorspelling). In geval van schade wordt nagegaan of deze kan worden voorkomen, dan wel kan worden verzacht, bijvoorbeeld door een goede landschappelijke inpassing of door het treffen van mitigerende maatregelen. Voor de eventueel resterende schade wordt een compensatieplan opgesteld.

Bij de besluitvorming over de ingreep worden het maatschappelijke belang van de ingreep, de mogelijke varianten en de waarde van natuur, bos en landschap betrokken. Wanneer de uitvoering van het compensatieplan niet gewaarborgd is, zal geen toestemming voor de ingreep worden gegeven. Na uitvoering van de ingreep en de compensatie worden de resultaten hiervan geëvalueerd door middel van monitoring.

HOOFDSTUK

4 Planbeschrijving

4.1

AANLEIDING

In Kloosterhaar bevinden zich drie bedrijven die zich richten op het vervaardigen en leveren van bouwgrondstoffen. Zij winnen daartoe zand binnen een aantal concessies voor zandwinning. De mogelijkheden voor zandwinning raken binnen deze concessies op middellange termijn uitgeput. Daarom is door de bedrijven in overleg met de gemeente en provincie gezocht naar mogelijkheden om ook voor de langere termijn de grondstoffenvoorziening zeker te stellen. De gemeente Hardenberg en de provincie willen hier invulling aan geven door het vergroten van de al bestaande zandwinlocatie De Dooze, direct naast Anker Kalksteenfabriek BV.

CombiDooze, een vennootschap onder firma waarin Anker Kalksteenfabriek BV en Gideno BV samenwerken, heeft in overleg met gemeente en provincie plannen laten uitwerken om de bestaande zandwinning uit te breiden met circa 37 hectare. De geplande uitbreiding is gelegen ten oosten en ten zuidoosten van de huidige zandwinplas tot aan de grens met Duitsland.

Anker Kalkzandsteenfabriek BV, waar circa 85 werknemers werkzaam zijn, zal ook de komende jaren kalkzandsteen blijven produceren. De beschikbaarheid van geschikt zand is uiteraard essentieel voor het voortbestaan van de fabriek.

Daarnaast wint Gideno BV, een onderdeel van de Vos Groep, beton-, metsel- en ophoogzand. Dit zand wordt vooral aangewend voor de productie van mortels. Tenslotte dient rekening gehouden te worden met de grondstoffenbehoefte van Sierink Transport BV, een lokale grondstoffenhandel voor de bouw.

4.1.1

LANDELIJKE BEHOEFTE AAN BOUWGRONDSTOFFEN

Op basis van prognoses van de Rijksplanologische Dienst en verwachtingen van het CPB ten aanzien van de bouwinvesteringen is de toekomstige behoefte aan grondstoffen voor de bouw geraamd. Zowel voor de korte als voor de langere termijn wordt een jaarlijks landelijk verbruik van kalkzandsteenzand voor de productie van kalkzandsteen verwacht van 3,5 miljoen ton per jaar. Bij een evenredige toedeling van deze landelijke prognose komt de raming voor winning in de provincie Overijssel op ca. 500.000 ton kalkzandsteenzand per jaar te liggen; de raming voor beton-, metsel- en ophoogzand uit de winplaats De Dooze/Balderhaar bedraagt ca. 170.000 ton per jaar. Deze hoeveelheden zijn berekend op grond van een vergelijking van landelijke met provinciale gegevens, betreffende de grondstoffenwinning in de jaren 1988-1998.

4.1.2 ZANDBEHOEFTEN VAN COMBIDOOZE

In het kader van de voorgenomen uitbreiding van de zandwinning De Dooze heeft ARCADIS in 1999-2000 onderzoek gedaan naar de behoefte aan bouwgrondstoffen. In de rapportage van dit onderzoek d.d. 12 januari 2000 wordt de behoefte aan zand van Anker Kalkzandsteenfabriek BV bij volledige benutting van de capaciteit geraamd op circa 400.000 - 500.000 ton op jaarbasis.

Op basis van productiegegevens uit het verleden is in het onderzoek vastgesteld dat Gideno BV een jaarlijkse behoefte aan zand heeft van 150.000 - 200.000 ton zand.

De grondstoffen die Sierink Transport nodig heeft, zijn beton-, metsel- en ophoogzand. De totale behoefte bedraagt circa 75.000 ton per jaar.

De zandbehoefte van de drie bedrijven samen bedraagt daarom 675.000 ton per jaar.

4.1.3 ZANDWINNING DOOR COMBIDOOZE

In de jaren 1996 tot en met 1998 verbruikte Anker voor haar productie van kalkzandsteen gemiddeld circa 385.000 ton eigen zand. Daarnaast werd nog circa 28.000 ton gesorteerd en gewassen zand ingekocht. Het totale verbruik op jaarbasis bedroeg daarom gemiddeld circa 413.000 ton.

Gideno verbruikte in dezelfde periode voor de productie van Megamix en voor de verkoop van gesorteerd en gewassen zand circa 150.000 ton. In het kader van het Structuurschema oppervlaktedelfstoffen werden deze zandsoorten gerangschikt onder beton- en metselzand c.q. ophoogzand.

De huidige zandput van Anker Kalkzandsteenfabriek BV vormt één geheel met de ontgraving van de naast Anker gelegen ontgraving van de firma Sierink. Sierink onttrekt een jaarlijkse hoeveelheid van 50.000 à 60.000 m³ ofwel 75.000 à 90.000 ton zand.

In de periode 1996 - 1998 wonnen de drie bedrijven samen jaarlijks 610.000 à 625.000 ton zand.

Het bovenstaande betekent dat de winning van kalkzandsteen in Overijssel in de afgelopen jaren naar verhouding achter is gebleven bij de situatie vóór 1996. Zowel de zandbehoefte van 675.000 ton per jaar als de feitelijk gewonnen hoeveelheid van 625.000 ton blijven ruim onder de geprognosticeerde hoeveelheden zoals genoemd door de RPD en het CPB.

4.2 GEBIEDSINRICHTING TEN BEHOEVE VAN ZANDWINNING

4.2.1 BOVENGROND

Voordat met het winnen van zand kan worden begonnen, wordt de toplaag van de bodem, bestaande uit sterk humeuze zandlagen en veenlagen, verwijderd. Om een indruk te krijgen van de hoeveelheid te verwijderen grond van deze toplaag zijn 50 ondiepe grondboringen uitgevoerd. De dikte van de toplaag varieert van circa 0,25 tot 1,40 m. De gemiddelde dikte bedraagt ongeveer 0,35 m. De totale oppervlakte van uitbreiding bedraagt circa 37 ha. De totale hoeveelheid af te graven sterk humeus zand en veen bedraagt daarmee circa 130.000 m³. Daarnaast komt bij de natuurontwikkeling circa 20.000 m³ vrij en heeft CombiDooze nog ongeveer 30.000 m³ sterk humeus zand en veen in depot liggen.

4.2.2 **ONDERSTEUNENDE VOORZIENINGEN**

Bij de bedrijfsactiviteiten rondom de zandwinlocatie wordt gebruikt gemaakt van verscheidene voorzieningen en materieel. Dit betreft winwerktuigen, brandstofvoorzieningen, onderhoudsfaciliteiten, depots, werktuigen en classificeerinstallaties. De voorzieningen zijn geconcentreerd rondom de kalkzandsteenfabriek van Anker en de bouwzand- en mortelfabriek van Gideno. De werktuigen worden gebruikt op verschillende plaatsen binnen de zandwinlocatie.

4.3 **LANDSCHAPSONTWIKKELING**

Het aan elkaar raken van de duidelijke landschappelijke verschillen in noord-zuidrichting (stuwwaluitloper) enerzijds en in oost-westrichting (veenontginningen) anderzijds vormt de landschappelijke basis voor het inrichtingsplan voor de zandwinplas en haar omgeving.

De inrichting van de plas wordt benut om te komen tot een versterking van het plangebied en haar omgeving als verbindende ecologische schakel ('stepping stone') in noord-zuidrichting tussen Forst Bentheim en de Engbertsdijksvenen. Dit zal zich vooral concentreren op de inrichting aan de oostzijde van de plas, tegen de Duitse grens aan.

Er is al een bestaande ecologische verbinding tussen het Landgoed Oldhorst/Bruinehaar en de Engbertsdijksvenen. Versterking van de ecologische schakel in het plangebied vergroot de uitwisselingsmogelijkheden tussen de genoemde grotere natuureenheden Forst Bentheim en de Engbertsdijksvenen.

Rust en beschutting vormen in dit verband erg belangrijke aspecten. De aanleg van lijnvormige beplanting kan hierbij tevens een positieve bijdrage leveren voor vleermuizen (oriëntatie).

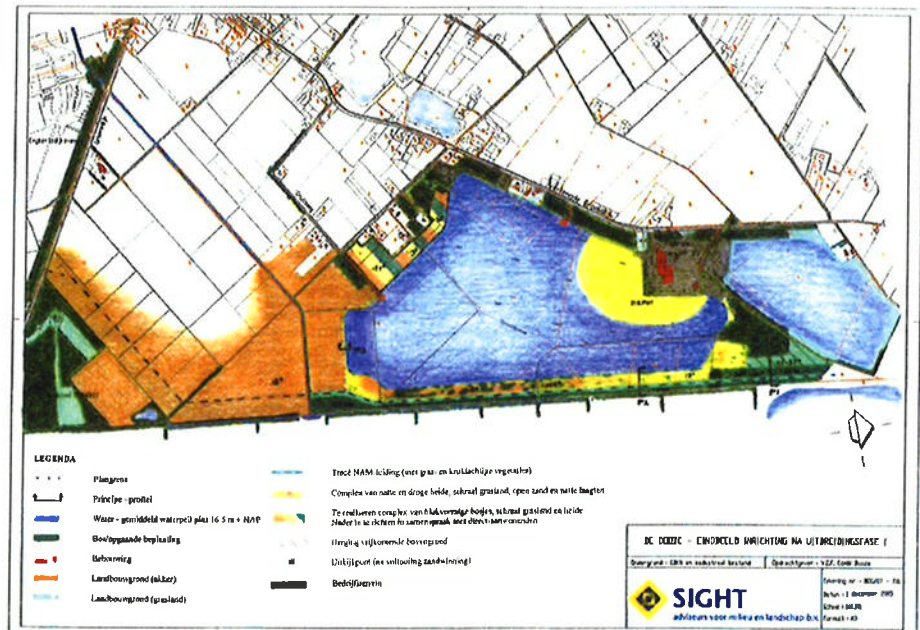
De ten gevolge van de uitbreiding van de zandwinning te leveren compensatie van bos- en natuurterrein wordt als middel ingezet voor het creëren van leefgebied, beschutting en rust binnen deze ecologische schakel; en voor de visuele versterking van de landschappelijke structuur.

4.3.1 **BESCHRIJVING EINDBEELD**

De inrichting van het plangebied wordt allereerst benut om te komen tot een versterking van de ecologische schakel tussen Forst Bentheim en het Landgoed Oldhorst/Bruinehaar en Engbertsdijksvenen. Hiervoor wordt langs de oostzijde van de plas over een lengte van ruim 2 kilometer een natuurzone ingericht. De geïsoleerde ligging van deze oostoever tegen de Duitse grens, en dan vooral de rust die dit tot gevolg heeft, maakt dat deze zone bij uitstek geschikt is om als ecologische schakel te fungeren. Dit wordt nog versterkt door de aanwezigheid van opgaande beplanting in deze zone, waarmee naast rust ook de nodige dekking aan dieren wordt geboden.

Afbeelding 4.1

Landschapsplan

Afbeelding 4.2

Dwarsprofielen

Het inrichtingsplan heeft bovendien tot doel om aan de zuidwestoever te komen tot een verbetering van de ruimtelijke inrichting van deze zone; in samenspraak met de aanwonenden.

Het geschetste eindbeeld van de inrichting na uitvoering van uitbreidingsfase 1 van de zandwinning bestaat feitelijk uit de volgende deelgebieden:

- inrichting oostzijde zandwinplas;
- inrichting zuidwestzijde zandwinplas.

Een nadere beschrijving van de beoogde inrichting per deelgebied wordt hierna, na de beschrijving van de algemene inrichtingsaspecten die aan het inrichtingsplan ten grondslag hebben gelegen, gegeven.

Algemene inrichtingsaspecten

De plas heeft in de huidige situatie een 'vrij' waterpeil. Ook na uitbreiding van de plas zal hiervan sprake zijn. Na uitbreiding is het gemiddelde waterpeil 16,50 m + NAP. De te verwachten maximale peilschommelingen liggen in de ordegrootte van plus of min circa 50 cm. Er is geen sprake van inlaat van gebiedsvreemd water.

De contouren van de zandwinning en de ligging van de aardgastransportleiding vormen uitgangspunt voor de landschappelijke inrichting.

De huidige oeverzones van de zandwinplas hebben zich door de zandige, schrale bodem ontwikkeld tot een soortenrijk en gevarieerd leefgebied voor ruigte, struweelvogels, insecten en planten. Sinds de aanleg hebben zich waardevolle soorten gevestigd, waaronder de Levendbarende Hagedis en het Heideblauwtje.

Ten gevolge van de uitbreiding van de zandwinning verdwijnen deze biotopen (circa 4 ha) weer. Geïnspireerd door deze waardevol ontwikkelde oevers wordt langs de nieuwe oevers vervangend biotoop ontwikkeld.

De realisatie van de vervangende biotoop vindt plaats voorafgaand aan vergraving van de huidige oevers.

Momenteel is de zandwinplas niet toegankelijk voor onbevoegden. Ook in de toekomst zal dit zo blijven. Immers ook na de uitbreiding vormt rust één van de belangrijkste kwaliteiten van dit gebied. Desondanks zou het op termijn, na voltooiing van de zandwinning, wenselijk kunnen zijn om de plas wat meer beleefbaar te maken voor vooral omwonenden. Denk bijvoorbeeld aan een wandelbestemming voor bewoners Kloosterhaar. Daarbij kan dan ook gedacht worden aan de realisatie van uitzichtpunten nadat de winning geheel voltooid zal zijn.

Deze punten zouden zich dan ook kunnen lenen voor het plaatsen van een infopaneel met (bijvoorbeeld) een toelichting op de ontstaansgeschiedenis en aardkundige opbouw van deze stuwwal bij Kloosterhaar, de inrichting van het gebied, de ecologische waarden en/of de activiteiten van de onderneming.

Inrichting oostzijde zandwinplas

De oostzijde van de zandwinplas wordt momenteel vooral gedomineerd door:

- een geleidelijk aflopend maaiveld van noord naar zuid. Het hoogteverschil bedraagt enkele meters;
- de aanwezigheid van strakke rechtlijnige, smalle singelbeplanting in het aangrenzende (Duitse) gebied;
- de aanwezigheid van enkele bosjes. Het bosje aan de noordzijde van de plas is hoger gelegen (circa 22 - 23 meter + NAP). Aan de zuidzijde betreft het de veraarde, oude veenkern die in het verleden buiten de ontginningen is gebleven. Dit bos heeft (van nature) een natter karakter en is gelegen op circa 18 meter + NAP;
- Het tussenliggende gebied is momenteel vooral nog in agrarisch gebruik (akker). Aan de noordzijde wordt een deel van het terrein (nog) gebruikt voor de (tijdelijke) opslag van vrijkomende bovengrond;
- Het tracé van de aardgastransportleiding doorsnijdt het gehele deelgebied en loopt parallel aan de Duitse grens. De 10 meter brede beschermingszone rond deze leiding is door de opslag van houtige gewassen zoals Amerikaanse vogelkers niet overal meer goed beleefbaar.

De insteek van de zandwinning snijdt aan de oostzijde door verschillende bodemlagen. Van noord naar zuid loopt het maaiveld enkele meters af (van circa 22- 23 m + NAP naar circa 18 m + NAP). In zuidelijke richting wordt in toenemende mate veen aangetroffen. Het aansnijden van de verschillende bodemlagen levert een gunstige uitgangssituatie voor een gevarieerde vegetatie.

Ontwikkeling bosstroken

Parallel aan de oostgrens wordt de structuur met opgaande beplanting verdergaand versterkt ten behoeve van de ontwikkeling van de oostzijde van de plas als ecologische schakel tussen de grotere natuureenheden Forst Bentheim enerzijds en Landgoed Oldhorst/Bruinehaar en Engbertsdijksvenen anderzijds. Het bos dient een zo natuurlijk mogelijk karakter te krijgen. Met de ontwikkeling van deze bosstroken worden meer rust en dekking geboden aan de dieren die van deze verbindingzone gebruik maken en wordt de oostzijde van plangebied (tevens grens) ook in visuele zin sterker begrensd. In totaal wordt hier circa 6 hectare bos aangelegd.

De samenstelling van de aanplant voor deze bosstroken, bestaat uit boom- en struiksoorten als Zomereik, Ruwe berk, Zachte berk en enige Grove den met aan de randen of in open plekken soorten zoals Vuilboom, Jeneverbes, Hondсроos, Sleedoorn, Brem en Kamperfoelie. Het aanplanten zal in groepen worden gerealiseerd.

Complex van natte en droge heide, schraal grasland en open zand

De beste mogelijkheden voor de ontwikkeling van nieuwe heischrale oevers zijn binnen dit deelgebied te vinden in de zone tussen de insteek van de zandwinning en de beschermingszone van het tracé van de aardgastransportleiding. Hier wordt een complex van natte en droge heide, schraal grasland en open zand gerealiseerd.

Door aansluitend op de insteek van de feitelijke zandwinning (op gemiddeld waterniveau 16.50 m+NAP) het maaiveld te verlagen en de bovenlaag van de grond te verwijderen en hier een brede zone te ontwikkelen met gradiënten van nat naar droog met voedselarme omstandigheden wordt in deze zone de spontane ontwikkeling van natte tot droge heide en schraal grasland, afgewisseld met open zand, op gang gebracht. De maaiveldhoogtes variëren tussen circa 16 en 17 meter + NAP, met een gemiddelde van circa 16,8 meter + NAP. Vanuit het oogpunt van de ontwikkeling van een gradiëntrijke natuurontwikkeling is het gewenst om het terrein niet te strak af te werken.

Deze zone, ter grootte van circa 6,5 hectare, met natte en droge heide wordt gerealiseerd in aansluiting op de restanten van de zuidelijker gelegen oude veenkom met tot berkenbroek verboste venige heide. Dit restant van de oude kom wordt zo, in plaats van een solitair element, weer een onderdeel van de landschappelijke structuur en kan tevens fungeren als zaadbron voor de spontane ontwikkeling van de heide. De afleesbaarheid en herkenbaarheid van deze plek wordt landschappelijk versterkt.

De spontane vestiging van natte heide zal overwegend in de nabijheid van de oude veenkom gaan plaats vinden. In noordelijke richting zal zich in toenemende mate de drogere heide gaan ontwikkelen.

Langs de oever en bij nattere laagten zal bovendien enige opslag van Wilg en Els tot ontwikkeling komen. In de oeverzone zullen zich Rietvegetaties en waterplanten vestigen. Deze vegetatieontwikkeling vormt tevens een natuurlijke vorm van oeverbescherming.

Tracé van de zuurgasleiding

Binnen de 10 meter brede beschermingszone van het tracé van de NAM-leiding worden geen inrichtingsmaatregelen uitgevoerd. Wel zal deze zone, daar waar deze gelegen is binnen bestaand bos, worden vrijgemaakt van opslag van struweel, en dergelijke. Het tracé wordt zo weer nadrukkelijker beleefbaar. Binnen deze zone zullen zich spontaan gras- en kruidachtige vegetaties ontwikkelen.

De beschermingszone sluit via een flauw talud aan op het aangrenzende, wat lager gelegen complex met natte en droge heide, schraal grasland en open zand.

Inrichting zuidwestzijde zandwinplas

Het inrichtingsplan heeft voor de zuidwest oever tot doel om te komen tot een verbetering van de ruimtelijke inrichting van deze zone; in samenspraak met de aanwonenden.

In de zone tussen de insteek van de zandwinplas (16.50 meter + NAP) en de percelen van de aanwonenden aan de Crullsweg zal een complex van blokvormige bosjes, heide en (schraal) grasland tot ontwikkeling worden gebracht. De inrichtingselementen voor deze circa 5 ha grote zone zijn daarmee bekend. De exacte locaties (en oppervlakten) van deze elementen worden in samenspraak met de aanwonenden nader bepaald.

Aan deze zijde van de plas wordt bovendien een bosstrook (0,7 ha) aangelegd. Naast de landschappelijke inpassing heeft deze bosstrook ook een afschermdende functie. Op langere termijn wordt hier ook een uitzichtpunt voorzien. De ontwikkeling van deze bosstrook zal positief bijdragen aan het beperken van mogelijke verstoring in het aangrenzende gebied.

Langs de zuidoever wordt een smalle zone als natuurterrein ingericht. Hierbij wordt de bovengrond over een strook van circa 5 meter breed verwijderd. Deze zone fungeert tevens als corridor tussen de verschillende deelgebieden.

Fasering

Omdat de zandwinning gefaseerd wordt uitgevoerd, is ervoor gekozen om ook de inrichtingswerkzaamheden in fasen uit te voeren. Daarbij wordt gestart met de inrichting van die delen van de zandwinplas die al zijn ontgrond. Vooralsnog is de planning dat in 2007 een strook van 650 meter ter plaatse van de oostelijke oever wordt gerealiseerd. Binnen enkele jaren wordt een deel ter plaatse van de van de zuidwestelijke oever ingericht. De inrichting van de overige delen wordt afgestemd op de fasering van de zandwinning.

4.4**FABRICAGE BOUWSTOFFEN**

De zandwinning wordt geëxploiteerd ten behoeve van drie bedrijven, Anker Kalkzandsteenfabriek BV, Gideno BV en Sierink Transport BV. Deze bedrijven zijn al gevestigd in het plangebied. Basis hiervoor vormt het geldende bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Hardenberg.

Anker Kalkzandsteenfabriek BV

Anker Kalkzandsteenfabriek produceert op basis van zand uit de zandwinning kalkzandsteenproducten voor de bouw. De bedrijfslocatie is gelegen aan de verlengde Broekdijk, waarop ook de ontsluiting van de locatie is georiënteerd. De productieactiviteiten vinden plaats binnen bestaande gebouwen. Gereed product wordt op de locatie opgeslagen.

Aan de overzijde van de Verlengde Broekdijk ligt een drietal solitaire woningen die in eigendom zijn van V.O.F. CombiDooze en Anker Kalkzandsteenfabriek. Deze woningen zijn met oog op de geluidcontouren van de kalkzandsteenfabriek als bedrijfswoning in gebruik.

Gideno BV

Gideno BV produceert op basis van zand uit de zandwinning bouwzand en betonmortel. De bedrijfslocatie is gelegen aan de verlengde Broekdijk, waarop ook de ontsluiting van de locatie is georiënteerd. De productieactiviteiten vinden plaats binnen bestaande gebouwen. Gereed product wordt op de locatie opgeslagen.

Gideno BV overweegt de productieactiviteiten te verplaatsen naar een deel van de locatie van Anker Kalkzandsteenfabriek. Met het oog hierop is in het voorschriften de mogelijkheid tot verplaatsing van het bouwblok van Gideno voorzien.

Sierink Transport BV

Sierink Transport BV verhandelt zand uit de zandwinning als bouw- en ophoogzand. De bedrijfslocatie is gelegen aan de Crulsweg. Op de locatie is een loods aanwezig voor de stalling van vrachtwagens en materieel.

4.5 EFFECTEN

4.5.1 TRANSPORTBEWEGINGEN

De bouwgrondstoffen die door Anker Kalkzandsteenfabriek BV, Gideno BV en Sierink Transport BV worden geproduceerd, worden per vrachtwagen afgevoerd.

Omdat deze bedrijven ook grondstoffen van derden betrekken, is er hiernaast ook sprake van aanvoer van grondstoffen.

Voor de afvoer van producten wordt door de bedrijven vooral gebruik gemaakt van de afvoerroute richting Sibculo, door de Dorpsstraat te Kloosterhaar. Voor het verplaatsen van de jaarafzet van Anker Kalkzandsteenfabriek en Gideno vinden ongeveer 260 verkeersbewegingen per etmaal plaats.

Ongeveer 75% van de genoemde vervoersbewegingen gaat via de Dorpsstraat in Kloosterhaar richting Sibculo. Uit de ontwerp geluidskaart van de gemeente Hardenberg blijkt dat de Dorpsstraat een etmaalintensiteit heeft van ongeveer 1600 motorvoertuigen waarvan ongeveer 320 vrachtwagenbewegingen per etmaal.

De voorgenomen uitbreiding van de ontgroning is in eerste instantie bedoeld om de continuïteit van de bedrijfsvoering te garanderen. Er is dan ook geen sprake van een uitbreiding van de productiecapaciteit. De geplande uitbreiding zal dan ook niet leiden tot een toename van het aantal verkeersbewegingen. Extra maatregelen met betrekking tot de afwikkeling van het aantal verkeersbewegingen worden dan ook niet nodig geacht.

4.5.2 ARCHEOLOGIE

Het uitbreidingsgebied staat op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden aangegeven als een gebied met een lage archeologische verwachtingswaarde. Ook de ervaringen met de zandwinactiviteiten in het verleden geven geen aanleiding archeologische vondsten te verwachten. Om deze redenen is afgezien van archeologisch onderzoek.

Indien er tijdens werkzaamheden toch archeologische waarden worden aangetroffen, dan wordt conform de Monumentenwet gehandeld.

4.5.3 **LANDSCHAP**

De zandwinning vindt plaats in een stuwwal. Vanwege de aanwezigheid van de stuwwal zijn in het verleden verschillende ontgrondingen in dit gebied uitgevoerd. Als gevolg hiervan zijn de opbouw en de gelaagdheid van de stuwwal zichtbaar geworden.

4.6 **VERGUNNINGEN**

Anker Kalkzandsteenfabriek BV uit Kloosterhaar wint op basis van de vigerende ontgrondingsvergunning al vele jaren zand in De Dooze. Zij beschikt hiervoor over een ontgrondingsvergunning voor een bestaande zandwinning en voor een gedeelte (16 hectare) van de geplande uitbreiding. Binnen dezelfde zandwinningsconcessie De Dooze is een tweede ontgrondingsvergunning verleend aan Sierink Transport BV. De vervaldatum van deze vergunning is gesteld op de datum dat de aan CombiDooze te verlenen vergunning onherroepelijk is geworden.

De provincie Overijssel heeft aangegeven dat deze situatie, waarbij meerdere vergunninghouders binnen één concessie actief zijn, niet langer wenselijk is. Daarom verlangt de provincie dat in de toekomst de gehele zandwinning wordt geëxploiteerd door één vergunninghouder: CombiDooze. Door slechts aan één partij een vergunning te verlenen voor de winning, kunnen de veiligheid en stabiliteit van taluds worden bevorderd en de inrichting en het toekomstige beheer van de locatie beter worden beheerst. De provincie Overijssel is met Sierink Transport BV overeengekomen dat haar vergunning op zal gaan in de nieuwe vergunning van CombiDooze. Sierink Transport BV zal op termijn zand gaan betrekken van CombiDooze, conform een onderling opgestelde overeenkomst. De vergunning van Sierink Transport BV vervalt op het moment dat de nieuwe vergunning van CombiDooze onherroepelijk wordt. De huidige vergunning van Gideno blijft wel gehandhaafd.

HOOFDSTUK

5 Milieuaspecten

5.1 BODEM**5.1.1 GEOLOGIE**

Het gebied bevindt zich ter plaatse van de stuwwal van Kloosterhaar. Dit is waarschijnlijk een uitloper van het noordoostelijke deel van de stuwwal van Sibculo.

Stuwwallen zijn gevormd door lobvormige uitsteeksels van het landijs dat diepe bekkens uitschuurde en opstuwingen veroorzaakte. Het zand en grind dat hierin werd aangetroffen behoort tot de formaties uit Midden en Onder Pleistoceen (waarschijnlijk Formaties van Urk, Enschede en Harderwijk) en mogelijk Pliocene (laat Tertair).

Uit de boringen is af te lezen dat het zand een lichtgrijze kleur heeft. Dit duidt er op dat het zand waarschijnlijk afkomstig is van Duitse rivierafzettingen. De rivieren kwamen in die tijd uit noordoostelijke richting.

Op basis van uitgevoerde sonderingen ter plaatse kan vastgesteld worden dat er sprake is van een dik zandpakket met lokaal een duidelijk waarneembare leeminsluiting. De conusweerstand in de zandlagen lopen in de bovenste circa 8 m tot circa 20 Mpa. Daaronder bedragen de conusweerstand meer dan 20 Mpa en plaatselijk (in diepte gezien) zelfs ruim 30 tot 40 Mpa.

5.1.2 BODEMOPBOUW

Het uitgevoerde grondonderzoek toont vanaf het maaiveld een sterk humeuze zandlaag en veenlaag met een dikte variërend van circa 0,25 tot 1,40 m. Daaronder wordt overwegend een doorgaand zandprofiel aangetroffen. Het zand is in de bovenste circa 3 tot 5 m matig fijn te noemen. De diepere zandlagen zijn matig grof tot zeer grof en veelal grindhoudend.

5.1.3 BODEMKWALITEIT***Indicatief bodemonderzoek Zandwinlocatie De Dooze (fase 1)***

In het kader van de aankoop van een perceel dat gedeeltelijk is gelegen ter plaatse van de geplande uitbreiding van de zandwinning heeft Geofox B.V. een milieuhygiënisch bodemonderzoek¹ uitgevoerd.

¹ Indicatief bodemonderzoek Zandwinlocatie De Dooze (fase 1) Kloosterhaar, Geofox B.V., 26 juni 2002.

Uit het onderzoek blijkt dat de bovengrond, bestaande uit zand (0-0,5 meter onder maaiveld), licht is verontreinigd met EOX. Dit betreft een verhoging ten opzichte van de streefwaarde. Plaatselijk is ook minerale olie aangetroffen. In een enkel monster (sterk zandig veen) is een licht verhoogd gehalte aan arseen aangetroffen. In de venige ondergrond zijn licht verhoogde concentraties aangetroffen van EOX, nikkel en minerale olie. Verder zijn sterk verhoogde concentraties arseen aangetroffen; dat wil zeggen: groter dan de interventiewaarde. In de zandige ondergrond, globaal gelegen onder de veenlaag, zijn geen verhoogde concentraties aangetroffen, met uitzondering van een licht verhoogd gehalte aan kwik. In het grondwater zijn licht tot sterk verhoogde gehalten aan zware metalen gemeten.

Volgens Geofox zijn de aangetroffen concentraties - met uitzondering van het gehalte kwik in de grond en cadmium in het grondwater - toe te schrijven aan natuurlijk verhoogde achtergrondwaarden.

De vrijkomende grond wordt verwerkt in het plangebied De Dooze of, in overeenstemming met de daarop van toepassing zijnde wet- en regelgeving, afgezet.

Verkennd milieukundig bodemonderzoek, Verlengde Broekdijk 27 te Kloosterhaar

Door Wiertsema en Partners is in het kader van de Wet milieubeheer een bodemonderzoek² uitgevoerd op het perceel Verlengde Broekdijk 27 te Kloosterhaar. Het onderzoek stond mede in het kader van de BSB-operatie en was gericht op de opslag van olie, het ketelhuis, voormalige olietanks, bovengrondse dieseltank en de werkplaats met opslag van oliën en brandstof.

Ter plaatse van de opslag voor olie is een matig verhoogd gehalte aan minerale olie geconstateerd. Ter plaatse van de werkplaats met opslag is in de bovengrond een sterk verhoogd gehalte aan minerale olie aangetroffen.

De overige onderzochte parameters zijn niet verhoogd ten opzichte van de streefwaarde.

Milieukundig bodemonderzoek verplaatsing werkplaats Verlengde Broekdijk 27

In het kader van de verplaatsing van een werkplaats aan de Verlengde Broekdijk 27 te Kloosterhaar heeft adviesbureau Wiertsema en Partners bodemonderzoek³ verricht.

Ter plaatse van de nieuwe werkplaats zijn in de bovengrond licht verhoogde gehalten aan koper en zink. De overige onderzochte parameters zijn niet verhoogd ten opzichte van de streefwaarde aangetroffen.

Ter plaatse van de oude werkplaats is in 1 boring in de bovengrond een sterk verhoogd gehalte aan minerale olie aangetroffen. In het mengmonster van de ondergrond zijn geen verhoogde gehalten aangetroffen. De overige onderzochte parameters zijn niet of slechts licht verhoogd ten opzichte van de streefwaarde.

Verkennd bodemonderzoek fase 2 uitbreiding zandwinplas De Dooze

Door adviesbureau Wiertsema en Partners is een verkennend milieukundig bodemonderzoek⁴ uitgevoerd ten behoeve van de voorgenomen uitbreiding van de zandwinlocatie.

² Verkennd milieukundig bodemonderzoek, Verlengde Broekdijk 27 te Kloosterhaar (kenmerk VN-15477), Wiertsema en Partners, 10 oktober 1997

³ Milieukundig bodemonderzoek ten behoeve van nulsituatie- en eindsituatieonderzoek in het kader van een verplaatsing van de werkplaats aan de Verlengde Broekdijk 27 te Kloosterhaar (kenmerk VN-32467), Wiertsema en Partners B.V., 26 februari 2004.

Zintuiglijk zijn geen afwijkingen aan het bodemmateriaal vastgesteld. In de bovengrond zijn licht verhoogde gehalten aan EOX gemeten. De overige onderzochte parameters zijn niet verhoogd ten opzichte van de streefwaarde aangetroffen. Ook in de ondergrond zijn geen verhoogde gehalten gemeten.

In het grondwater zijn licht verhoogde gehalten aan zware metalen aangetoond. Het betreft arseen, cadmium, chroom en/of nikkel. In één peilbuis is een licht verhoogd gehalte aan koper aangetroffen. Tevens is in een enkele peilbuis eveneens een licht verhoogd gehalte gemeten aan tetrachlooretheen.

Het gehalte aan EOX wordt toegeschreven aan veenhoudende bodem. Door rottingsprocessen van het veen kunnen verhoogde gehalten EOX worden gemeten die een natuurlijke oorsprong hebben.

Verkennend bodemonderzoek perceel Groene Dijk

In het kader van de aankoop van een perceel aan de Groene Dijk is door Wiertsema en Partners een verkennend bodemonderzoek verricht.

Zintuiglijk zijn geen afwijkingen aan het bodemmateriaal vastgesteld. In de bovengrond zijn in 2 mengmonsters licht verhoogde gehalten aan koper en EOX aangetroffen. Tevens is het gehalte minerale olie verhoogd tot boven de streefwaarde en in een aantal monsters tot boven de interventie waarde. Het verhoogde gehalte aan minerale olie wordt, na bevestiging door heranalyse, volledig toegeschreven aan in van nature voorkomende organische stof.

In de ondergrond zijn geen verhoogde gehalten aangetroffen.

In het grondwater zijn licht verhoogde gehalten aan zware metalen aangetroffen. Het betreft chroom, koper, zink, cadmium en/of arseen.

5.1.4 **STANDZEKERHEID TALUD**

Door ARCADIS is, in relatie tot de totale hoeveelheid te winnen zand, onderzocht onder welke helling het onderwatertalud van de zandwinplas mag worden ontgraven, zonder dat de standzekerheid van dit talud in gevaar komt⁵. In het onderzoek is de standzekerheid van het talud onder statische en dynamische condities onderzocht.

Om te voorkomen dat de standzekerheid van het talud onder dynamische condities in gevaar komt, dient het talud zorgvuldig onder profiel gebracht te worden. Hierbij is een voortdurend toezicht op het ontgravingsproces van belang. Dit geldt in versterkte mate voor de winning van de oostelijke oever van de plasuitbreiding, omdat daarlangs de schadegevoelige zuurgasleiding van de Nederlandse Aardoliemaatschappij is gelegen. In concreto dienen de door de provincie Overijssel te formuleren uitvoeringseisen ten aanzien van de plaatsbepaling van de zuiger evenals het gecontroleerd zuigen in acht te worden genomen. Wanneer deze uitvoeringseisen in acht worden genomen, dan is de standzekerheid van het talud onder statische condities eveneens gewaarborgd.

⁴ Verkennend milieukundig bodemonderzoek ten behoeve van fase 2 zandwinplas De Dooze sectie A nummers 1017, 1085, 1189 (ged), 1191 (ged) en 1436 (ged) te Kloosterhaar (kenmerk VN-27873), Wiertsema en Partners B.V., 8 mei 2002.

⁵ Uitbreiding zandwinning CombiDooze (fase 1) Stabiliteitsonderzoek, kenmerk 110302/OA9/3W7000129as

5.2 WATER

5.2.1 BELEID

4e nota Waterhuishouding (NW4)

De 4e Nota Waterhuishouding (NW4) vormt het beleidskader voor de waterhuishouding in de komende jaren. De nota gaat verder op de ingeslagen weg van integraal waterbeheer: meer samenhang tussen het beleid voor water, ruimtelijke ordening en milieu.

- Volgens de 4e Nota Waterhuishouding moeten watersystemen flexibel en veerkrachtig worden. Hieraan kan op de volgende wijze invulling worden gegeven:
- Door het stimuleren van waterconservering en -buffering worden waterproblemen binnen het gebied zelf opgelost. Tevens worden zo problemen met betrekking tot verdroging en gebiedsvreemd water beperkt.
- Het toelaten van natuurlijke, dynamische processen vergroot het zelfregulerend vermogen van watersystemen. Ook wordt hiermee een bijdrage geleverd aan de ecologische hoofdstructuur.

Om de landelijke beleidsdoelstellingen te kunnen bereiken is een gebiedsgerichte aanpak noodzakelijk. Bij de besluitvorming over de bestemming en inrichting van gebieden dient het aspect 'water' een belangrijke rol te gaan spelen naast economische, ecologische en sociaalbestuurlijke aspecten.

Waterbeheer 21e eeuw (WB21)

Het rijk, provincies, gemeenten en waterschappen concluderen in de startovereenkomst Waterbeheer 21e eeuw (2001) dat er een andere aanpak nodig is van het waterbeleid.

Uitgangspunten voor het nieuwe beleid zijn:

- *Anders omgaan met waterbeheer:* om verdroging tegen te gaan dient water zoveel mogelijk te worden vastgehouden. Hierbij wordt water –indien nodig- tijdelijk geborgen in speciaal daarvoor bestemde retentiegebieden. Water mag slechts worden afgevoerd naar elders indien het niet mogelijk is om het vast te houden of te bergen;
- *Ruimte voor water:* er moet voldoende ruimte worden gereserveerd voor water. Er mag geen nieuwe ruimte worden onttrokken aan het watersysteem. Water wordt weer een sturend principe bij de ruimtelijke ordening in Nederland.
- *Meerovoudig ruimtegebruik:* water kan via meervoudig ruimtegebruik worden gekoppeld aan andere functies. Zo kan in het landelijke gebied water worden gecombineerd met landbouw, natuur en recreatie.

Een belangrijk instrument bij het handhaven van deze principes is de Watertoets. Sinds deze is verankerd in het Besluit op de Ruimtelijke Ordening dient in ruimtelijke plannen te worden aangegeven op welke wijze rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding. De Watertoets is ook van toepassing op activiteiten die vallen onder de Ontgrondingenwet.

Waterhuishoudingsplan Overijssel 2000+

Op grond van artikel 7 van de Wet op de waterhuishouding dient elke provincie een Waterhuishoudingsplan op te stellen. Hierin worden de hoofdlijnen aangegeven van het provinciale waterhuishoudkundige beleid, voor een periode van ongeveer 20 jaar.

Dit beleid is erop gericht om de watersysteembenadering te laten doorwerken in andere beleidsterreinen.

Het waterbeleid van de provincie Overijssel kent de volgende doelstellingen:

- *Water zwaarder laten wegen in het provinciale beleid;* ·Sterker rekening houden met water bij ruimtelijke keuzes: water als ordenend principe.
- *Herstellen van de veerkracht van watersystemen;* ·Water dient langer in het gebied te worden vastgehouden. Hierdoor kan wateroverlast, verdroging en bodemdaling worden beperkt of voorkomen. Aantasting van de veerkracht van watersystemen moet worden gecompenseerd door middel van inrichtingsmaatregelen. Bij hoge waterstanden dient de veiligheid gewaarborgd te worden. Vochttekortten voor landbouw en natuur dienen te worden teruggedrongen. Hiertoe worden zogenaamde wateraandachtsgebieden aangewezen.
- *Verbeteren van de kwaliteit en inrichting van watersystemen;* ·Er wordt gestreefd naar een aantrekkelijke inrichting van watergangen en een goede waterkwaliteit. Per deelgebied wordt hiertoe een streefbeeld vastgesteld:
  - basiswater: economische functie;
  - belevingswater: landschappelijke en recreatieve functie;
  - kwaliteitswater: natuur en landschappelijke functie.

Het streefbeeld is bepalend voor het beheer dat het Waterschap voert over de betreffende wateren.

- *Realiseren van een duurzaam beleid van het stedelijke water en de waterketen.*

Het beleid voor water in stedelijke gebieden is gericht op het opheffen van grondwateroverlast, het verbeteren van rioolstelsels en het verbeteren van de waterkwaliteit en de inrichting van watergangen en -partijen.

Waterbeheerplan 2002-2006 (Waterschap Velt en Vecht)

Waterschappen zijn volgens de Wet op de waterhuishouding verplicht een waterbeheerplan te maken. Omdat deze wet tevens een beleidsvormende rol toekent aan de provincies, moet het waterschap in het beheerplan rekening houden met het provinciale waterhuishoudingsplan.

In het waterbeheerplan 2002-2006 beschrijft het Waterschap Velt en Vecht hoe men met het water in het beheersgebied wil omgaan. Verder geeft het plan een beschrijving van maatregelen voor de lange termijn. Inhoudelijk sluit het beleid van het Waterschap aan bij het landelijk en provinciaal beleid, dat is gericht op een meer veerkrachtig watersysteem. Volgens het Waterschap is het geven van meer ruimte aan water hiervoor de oplossing, bijvoorbeeld door middel van de drietrapstrategie vasthouden-bergen-afvoeren.

Een belangrijk instrument voor het toekomstige grondwater- en peilbeheer is het GGOR: het gewenst grond- en oppervlaktewaterregiem. In het GGOR wordt op een schaalniveau van circa 1:100.000 per gebied aangegeven, welk type grondgebruik moet worden ondersteund door het waterbeheer. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in o.a. bebouwing, natte natuur, droge natuur, grasland en akkerland. Bij ieder type grondgebruik horen normen voor onder meer minimale en maximale peilen, peilverloop en de beschikbaarheid van water. In landbouwgebieden zoals het onderhavige plangebied wordt het GGOR vooral gebaseerd op abiotische kenmerken als bodemsoort en grondwatertrap. In Overijssel is nog geen sprake van een vastgesteld GGOR. Verwacht wordt dat het GGOR de komende jaren gebiedsgewijs wordt vastgesteld door de verschillende waterschappen, in samenwerking met de provincie en gebruikers van gronden.

Tot dat er voor het onderhavige plangebied een GGOR wordt vastgesteld, geldt de streefpeilenkaart van het Waterschap Velt en Vecht als uitgangspunt voor het peilbeheer.

Uit de streefpeilenkaart blijkt dat de zandwinlocatie De Dooze binnen het peilgebied VL159 ligt. Voor dit gebied geldt een winterpeil van 15,60 meter en een zomerpeil van 16,10 meter.

Het Waterbeheerplan is gebaseerd op de ruimtelijke zonering zoals die is opgenomen in het Streekplan Overijssel 2000+. Deze zonering is door het Waterschap vertaald naar eigen functiezones op perceelsniveau.

Op de functiekaart van het Waterbeheerplan ligt de zandwinlocatie De Dooze binnen de zone "landbouw en landschap". Dit betekent dat het waterbeheer in het gebied globaal is afgestemd op de landbouw en het behoud van landschappelijke kwaliteit. Het grondwaterpeil dient dan ook te worden afgestemd op de wensen van de landbouw, waarbij rekening wordt gehouden met het GGOR. Wanneer dit noodzakelijk is voor de landbouwkundige functie, dient extra water te worden aangevoerd. De chemische kwaliteit van het water moet voldoen aan de waarde van het Maximaal Toelaatbaar Risico: de minimumkwaliteit waaraan alle wateren moeten voldoen (inspanningsverplichting). Het bosperceel ten oosten van de bestaande zandwinplas ligt binnen de zone "natuur en landschap". Het grondwaterpeil in deze gebieden en de inrichting en het onderhoud van watergangen wordt afgestemd op natuurdoelen. De chemische kwaliteit van het water moet voldoen aan de streefwaarde: een per chemische stof vastgestelde norm die geldt als doelstelling voor de lange termijn.

Bij het adviseren over en het beoordelen van ruimtelijke plannen maakt het Waterschap gebruik van een zogenaamde waterkansenkaart. Op deze kaart zijn de kansen voor waterberging, stedelijke ontwikkeling, landbouw en natuur weergegeven. De zandwinlocatie is op de kansenkaart voor waterberging aangeduid als een lokale laagte. Dit zijn gebieden die lager liggen dan de directe omgeving. Doordat deze gebieden vollopen, kunnen andere gebieden gespaard blijven voor wateroverlast. Uit de kansenkaart voor landbouw blijkt dat er relatief weinig technische ingrepen nodig zijn in het watersysteem om op economisch rendabele wijze landbouw te kunnen bedrijven (inspanningniveau gering tot gemiddeld). Tot slot blijkt uit de kansenkaart voor natte natuur dat de ontwikkelingsmogelijkheden hiertoe zeer gering zijn.

De huidige waterkansenkaart heeft de status van discussiestuk. In samenwerking met andere partijen, waaronder mede-overheden, drinkwaterbedrijven, landbouworganisaties en Natuurbeheerders wordt waterkansenkaart verder uitgewerkt. Hierbij zal worden gezocht naar gezamenlijke uitgangspunten. Ook zal bij de uitwerking de kaart verder worden gedetailleerd.

Om emissies van verontreinigingen naar grond- en oppervlaktewater terug te dringen, heeft Velt en Vecht kwetsbare wateren gedefinieerd. Het bosperceel ten oosten van de bestaande zandwinplas is aangewezen als kwetsbaar water. Het beleid voor dergelijke gebieden is nadrukkelijk gericht op het verbeteren van de kwaliteit van het water. Onderdelen van dit beleid zijn:

- er wordt naar gestreefd om oeverzones van drie meter breed in te stellen;
- nieuwe lozingen op het oppervlaktewater worden niet toegestaan;
- bestaande lozingen op het oppervlaktewater worden gesaneerd;
- binnen het rioleringsbeleid wordt het waterkwaliteitsspoor gerealiseerd.

Onderhoud is van oudsher een belangrijke taak van waterschappen. Waterschap Velt en Vecht hanteert het principe van gedifferentieerd onderhoud, waarbij het onderhoud zoveel mogelijk wordt afgestemd op de functiezone waarin het betreffende water ligt.

Op de gedifferentieerde onderhoudskaart is het plangebied aangeduid als "Kleine gebieden met natuur- en of landschapswaarden". De onderhoudsdoelstelling voor dergelijke gebieden is divers, met als gemeenschappelijke noemer behoud of ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden.

Tot slot dient te worden vermeld dat het natuurgebied Engbertsdijksvenen is aangewezen als "Waterparel". Voor deze gebieden stelt de provincie de komende jaren geld beschikbaar zodat extra beschermings- en ontwikkelingsmaatregelen kunnen worden getroffen.

In het kader van de watertoets is het voorontwerp bestemmingsplan najaar 2005 besproken met het Waterschap Velt en Vecht.

5.2.2

EFFECTEN UITBREIDING DE DOOZE OP DE WATERHUISHOUDING

In het kader van de geplande uitbreiding van de bestaande zandwinlocatie zijn verscheidene onderzoeken uitgevoerd naar de effecten hiervan op de waterhuishouding, vooral ten aanzien van de grondwaterstand in de omgeving van het plangebied.

In 1993 is onderzoek⁶ uitgevoerd naar de mogelijkheden en de effecten van de uitbreiding van de plas in oostelijke richting. Hieruit is gebleken dat een dergelijke uitbreiding leidt tot verdrogende effecten in oostelijke richting en vernatting in westelijke en zuidwestelijke richting. De verdrogende effecten op de landbouw zijn gering, omdat er in het betreffende gebied van nature diepe grondwaterstanden voorkomen. Het vernattingseffect in westelijke richting leiden overwegend tot opbrengstverbeteringen voor landbouw.

Uiteindelijk is door het bevoegd gezag vastgesteld dat de uitbreiding van de bestaande winning dient plaats te vinden ten zuidoosten van de bestaande zandwinplas. Hierop is onderzoek⁷ verricht naar de optimale begrenzing, inrichting en beheer van de uitbreiding. Uit dit onderzoek blijkt dat de waterkwaliteit als gevolg van de voorgenomen uitbreiding niet zal wijzigen ten opzichte van de huidige situatie. Er is namelijk geen sprake van inlaat van gebiedsvreemd water.

Door de uitbreiding aan de zuidzijde verschuift de zone met vernattingseffecten mee in zuidelijke richting. De vernatting leidt tot een afname van droogschade en een geringe toename van de natschade voor landbouw. Netto betekent dit een geringe opbrengstverbetering voor de landbouw direct ten zuiden van het plangebied. Ten oosten van het plangebied nemen de verdrogingseffecten iets toe.

Uit waarnemingen die zijn verricht door middel van peilbuizen in Kloosterhaar en de Engbertsdijksvenen wordt geconcludeerd dat de aanleg een verwaarloosbare beïnvloeding van de grondwaterstand tot gevolg heeft. Dit komt omdat zowel de Engbertsdijksvenen als de kern Kloosterhaar op relatief grote afstand liggen van de voorgenomen uitbreiding.

Ten behoeve van de voorgenomen uitbreiding van de zandwinplas zijn de effecten van de voorgenomen uitbreiding op de grondwaterstanden in de omgeving nader onderzocht⁸ door middel van een grondwatermodel. Uit de berekeningen blijkt dat bij een uitbreiding, waarbij het waterpeil wordt vrijgelaten de effecten op de omgeving beperkt zijn.

⁶ Geohydrologisch effect uitbreiding zandwinning Ankerplas, ARCADIS, 1993

⁷ Geohydrologisch onderzoek uitbreiding zandwinning Anker Kalkzandsteenfabriek in de winzone "de Dooze", ARCADIS, 1993

⁸ Uitbreiding zandwinning CombiDooze (Fase 1), Geohydrologisch onderzoek, ARCADIS, 2000

Het onderzoek wijst verder uit dat er slechts in een smalle zone (minder dan 100 m) rondom de plas sprake is van effecten op de landbouwopbrengst, uitgaande van een vrij waterpeil in de plas. Afhankelijk van plaats en lokale omstandigheden zijn deze effecten negatief of positief van aard.

Uit een recentelijk uitgevoerde actualisering⁹ van eerder genoemde onderzoeken is gebleken dat de uitgangspunten en uitkomsten van deze onderzoeken nog steeds van toepassing zijn.

5.3 **NATUURWAARDEN**

5.3.1 **ALGEMEEN**

De bescherming van de Nederlandse natuur is geregeld in de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. De Natuurbeschermingswet richt zich daarbij vooral op de gebiedsbescherming. Ook geldt er nog een gebiedsbeschermende regeling op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. De soortenbescherming op grond van deze richtlijnen is inmiddels al wel verankerd in de Flora- en faunawet.

Gebiedsbescherming

Met betrekking tot de gebiedsbescherming kan worden opgemerkt dat het plangebied geen beschermd gebied is als gevolg van de Natuurbeschermingswet of de Vogel- en Habitatrichtlijn.

Wel is het nabijgelegen natuurgebied Engbertsdijksvenen aangewezen als Vogel- en Habitatrichtlijngebied.

Soortenbescherming

Buiten genoemde beschermde natuurgebieden genieten ongeveer 1000 in het wild levende plant- en diersoorten bescherming door middel van de Flora- en faunawet (FF-wet). Doel van de wet is om het duurzaam voortbestaan van deze beschermde soorten te verzekeren. Indien van bepaalde activiteiten negatieve effecten zijn te verwachten voor de instandhouding van deze soort(en), is hiervoor een ontheffing als gevolg van de FF-wet vereist. Deze wordt alleen verleend als aan bepaalde voorwaarden van zorgvuldigheid is voldaan. Verder is er een regeling in voorbereiding waarin ten aanzien van deze voorwaarden onderscheid wordt gemaakt in verschillende groepen soorten. Hierbij worden de volgende beschermingsniveaus onderscheiden:

Niveau 1: Vogels

Voor vogels is het niet mogelijk om ontheffing te verlenen om dwingende reden van groot openbaar belang. De Europese Vogelrichtlijn staat dit niet toe.

Dit betekent dat versturende werkzaamheden of werkzaamheden waarbij nesten vernield zouden kunnen worden, in elk geval buiten het broedseizoen, dat wil zeggen buiten de periode half maart tot half juli, moeten plaatsvinden. Ook voor aantasting van vaste verblijfplaatsen van vogels (kolonies en dergelijke) kan geen ontheffing verleend worden.

Niveau 2: Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten

Het zwaarste beschermingsregime geldt voor soorten genoemd in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en voor de door het ministerie van LNV per Algemene Maatregel van Bestuur nog aanvullend aan te wijzen soorten.

⁹ Zandwinning de Dooze, actualisatie geohydrologisch onderzoek, ARCADIS, 2004

Hiervoor kan alleen ontheffing worden verleend wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat, en
  - er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu gunstige effecten en
  - er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.
- Het gaat hierbij in de meeste gevallen om zeldzame en bedreigde soorten, die meestal binnen natuurgebieden voorkomen. Tot deze groep behoren ook alle soorten vlermuizen.

Niveau 3: Overige soorten waarvoor een ontheffing geldt

Voor alle overige beschermde soorten kan een ontheffing worden verleend indien de beoogde ruimtelijke ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige instandhouding van de soort(en). Eventueel moeten hiertoe mitigerende en compenserende maatregelen genomen worden.

Niveau 4: Soorten waarvoor een vrijstelling geldt

Op 2 februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur in werking getreden, die voorziet in een algemene vrijstelling voor overtreding van verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet, ten aanzien van een aantal algemeen voorkomende soorten.

5.3.2

NATUURTOETS

Algemeen

Bij de voorbereiding van het project zijn in opdracht van CombiDooze ecologische onderzoeken verricht inzake de gevolgen van de uitbreiding van de zandwinning voor in het gebied voorkomende soorten flora en fauna respectievelijk voor eventuele externe effecten naar het natuurgebied de Engbertsdijkvenen.

Op basis dit onderzoek is in 2005 een natuurtoets¹⁰ uitgevoerd door bureau Jos Rademakers Ecologie en Ontwikkeling te Maarn.

In de natuurtoets wordt geconcludeerd dat de met dit bestemmingsplan beoogde ontwikkeling uitvoerbaar is binnen het kader van de Flora- en Faunawet en de Natuurbeschermingswet, mits de werkzaamheden met de nodige voorzorg worden uitgevoerd.

5.3.3

COMPENSATIE- EN INRICHTINGSPLAN

Wet- en regelgeving

Binnen het plangebied ligt een areaal tot berkenbroek verboste venige heide. Vanwege de aanwezigheid van dit bos valt dit areaal onder de werking van de Boswet en is daarmee compensatieplichtig. De Boswet gaat er vanuit dat de situatie ter plaatse van de boscompensatie binnen 3 jaar zodanig is dat dit weer als opstand kan worden aangemerkt. Het bos is te kenmerken als makkelijk vervangbaar bos.

Het te kappen areaal binnen de concessiegrens is 10,5 ha. Op dat deel is het compensatiebeginsel van Provincie Overijssel van toepassing.

Voor de te compenseren oppervlakte geldt een compensatietoeslag van 1,3.

¹⁰ Natuurtoets uitbreiding zandwinning De Dooze Kloosterhaar, Jos Rademakers ecologie en ontwikkeling, 11 november 2005.

Wanneer de compensatie aansluitend op de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur van Overijssel wordt gerealiseerd, geldt een toeslag van 1,1. Het nabijgelegen Landgoed Oldhorst/Bruinehaar maakt onderdeel uit van de Provinciale Hoofdstructuur van Overijssel.

Aangezien heide veel schaarser voorkomt en hoger gewaardeerd wordt, is provinciaal beleid ontwikkeld, de Nota Open Bos, waarbij de mogelijkheid wordt geboden om ontheffing van de herplantplicht op grond van de Boswet te krijgen voor spontaan verboste percelen heide. De terreinen die binnen Overijssel voor een dergelijke ontheffing in aanmerking komen, zijn op de bij de nota behorende kaart als heide (3de Bosstatistiek) aangegeven. Ook het onderhavige areaal tot berkenbroek verboste venige heide komt voor ontheffing in aanmerking. Het is daarmee mogelijk om (een deel van) het huidige bosareaal te ontheffen van de herplantverplichtingen krachtens de Boswet.

Wanneer de Provincie kan instemmen met een verzoek tot ontheffing, mag het betreffende areaal worden verwijderd zonder dat dit dient te worden herbeplant. De Boswet is dan niet meer van toepassing. Op dat moment is dan sprake van heide (al dan niet vergrast). Het verdwijnen van deze heide dient uiteraard ook te worden gecompenseerd.

Compensatie- en inrichtingsmaatregelen De Dooze

Het compensatieplan voorziet in de volgende maatregelen:

Ontwikkeling bosstroken

Parallel aan de oostgrens wordt de structuur met opgaande beplanting verdergaand versterkt ten behoeve van de ontwikkeling van de oostzijde van de plas als ecologische schakel tussen de grotere natuureenheden Forst Bentheim enerzijds en Landgoed Oldhorst/Bruinehaar en Engbertsdijksvenen anderzijds.

Met de aanleg van deze bosstroken (circa 6,1 ha) wordt een deel van de te leveren (bos)compensatie geleverd.

Complex van natte en droge heide, schraal grasland en open zand

In de zone tussen de insteek van de zandwinning en de beschermingszone van het tracé van de aardgastransportleiding wordt een complex van natte en droge heide, schraal grasland en open zand gerealiseerd. Deze zone met natte en droge heide wordt gerealiseerd in aansluiting op de restanten van de zuidelijker gelegen oude veenkom met tot berkenbroek verboste venige heide. De spontane vestiging van natte heide zal overwegend in de nabijheid van de oude veenkom gaan plaats vinden. In noordelijke richting zal zich in toenemende mate de drogere heide gaan ontwikkelen.

De inrichting van deze circa 6,5 ha grote zone maakt onderdeel uit van de te leveren compensatie.

Zuidwestzijde zandwinplas

In de zone tussen de insteek van de zandwinplas (16.50 meter + NAP) en de percelen van de aanwonenden aan de Crullsweg zal een complex van blokvormige bosjes, heide en (schraal) grasland tot ontwikkeling worden gebracht. De inrichtingselementen voor deze zone zijn daarmee bekend. De exacte locaties (en oppervlakten) van deze elementen zullen echter nog in samenspraak met de aanwonenden nog nader worden bepaald.

Aan deze zijde van de plas wordt bovendien een bosstrook (0,7 ha) aangelegd.

Het complex van blokvormige bosjes, heide en (schraal) grasland, ter grootte van circa 5 ha, en de bosstrook van 0,7 ha maken onderdeel uit van de te leveren compensatie.

5.4

GELUID

Algemeen

De voorgenomen uitbreiding van de ontgroning is in eerste instantie bedoeld om de continuïteit van de bedrijfsvoering te garanderen. Er is dan ook geen sprake van een uitbreiding van de productiecapaciteit. Zoals eerder al werd aangegeven, zal ook het aantal vervoersbewegingen niet toenemen. De geplande uitbreiding zal dan ook niet leiden tot een significante toename van de geluidsemissie.

Anker Kalkzandsteenfabriek

In het kader van de aanvraag om een revisievergunning krachtens de Wet milieubeheer heeft adviesbureau Sigt onderzoek¹¹ verricht naar de geluidssituatie rondom de kalkzandsteenfabriek. In het onderzoek zijn vier mogelijke bedrijfssituaties beschouwd:

- Situatie 1: de normale bedrijfssituatie van Anker;
- Situatie 2: de periodieke zandwinningsactiviteiten inclusief de aanleg van de depots;
- Situatie 3: de periodieke puinbreekactiviteiten met puinbreker van derden op locatie nr. 19a+b+c ten zuiden van de fabriek;
- Situatie 4: de periodieke puinbreekactiviteiten met puinbreker van derden op locatie nr. 25 ten oosten van de zaagloods.

Op basis van de bedrijfssituaties 1 tot en met 4 zijn de onderstaande gecumuleerde representatieve bedrijfssituatie mogelijk:

- bedrijfssituatie A: situatie 1;
- bedrijfssituatie B: situatie 1 en 2 gecumuleerd;
- bedrijfssituatie C: situatie 1 en 3 gecumuleerd;
- bedrijfssituatie D: situatie 1 en 4 gecumuleerd;
- bedrijfssituatie E: situatie 1, 2 en 3 gecumuleerd;
- bedrijfssituatie F: situatie 1, 2 en 4 gecumuleerd.

Richtwaarden

De gemeente Hardenberg heeft geen gemeentelijke nota Industrielawaai vastgesteld. De uitkomsten van het verrichte akoestisch onderzoek zijn daarom beoordeeld aan de hand van de 'Handreiking Industrielawaai en vergunningverlening 1998' van het ministerie van VROM. Deze handreiking geeft richtwaarden voor de geluidsbelasting op omringende woningen van derden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen het 'Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau' en maximale geluidniveaus:

- Als richtwaarden voor het 'Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau' geldt voor de dagperiode 40 dB(A), de avondperiode 35 dB(A) en de nachtperiode 30 dB(A). Op basis van bestuurlijke afweging is het mogelijk om hogere waarden dan deze richtwaarden toe te staan, tot een maximum van 55 dB(A).
- Maximale geluidniveaus mogen het Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau niet met meer dan 10 dB(A) overschrijden. Als maximale waarden gelden 70 dB(A) gedurende de dagperiode, 65 dB(A) gedurende de avondperiode en 60 dB(A) gedurende de nachtperiode.

¹¹ Anker Kalkzandsteenfabriek B.V., akoestisch onderzoek 2005 behorende bij de aanvraag om vergunning krachtens de Wet milieubeheer.

In bepaalde situaties mag de waarde van 70 dB(A) in de dagperiode met maximaal 5 dB(A) worden overschreden. Laad- en losactiviteiten tijdens de dagperiode mogen buiten beschouwing worden gelaten.

Geluidsniveaus

Uit de berekeningen blijkt dat in bepaalde bedrijfssituaties de richtwaarden voor de geluidsbelasting op woningen van derden kunnen worden overschreden. Door middel van een aantal maatregelen kan de geluidbelasting echter in voldoende mate worden beperkt. Zo leidt het plaatsen van 35 dB(A)-dempers op het afblazen van stoom van de autoclaven tot een aanzienlijke reductie van de Langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus. Verder is de (in akoestisch opzicht kritisch gelegen) burgerwoning Verlengde Broekdijk 14 door Anker Kalkzandsteen aangekocht en aan zijn gebruik onttrokken.

Indirecte geluidhinder

De aanvoer van grondstoffen en de afvoer van producten geschiedt door derden. Op basis van de verrichte metingen en de visuele controle blijkt dat de leveranciers en transporteurs al met nieuw materieel rijden. Bronmaatregelen in de vorm van het aanbrengen van ZOAB op de openbare weg is gezien het beperkt aantal woningen niet kosteneffectief. Beperking van de snelheid waardoor de geluidsemisatie van de vrachtwagens afneemt heeft nagenoeg geen effect omdat de tijd die nodig is om het traject langs de woning af te leggen langer wordt, waardoor een lagere bedrijfsduurcorrectieterm gehanteerd moet worden. Maatregelen in de overdrachtsfeer in de vorm van geluidsschermen zijn niet effectief, vanwege de aanwezige in- en uitritten behorende bij de woningen.

In de meest kritisch gelegen woning (woning Verlengde Broekdijk nummer 21) kan bij een minimale geluidswering van 20 dB(A) voldaan worden aan de maximaal toelaatbare binnenwaarde van 35 dB(A)-etmaalwaarde. In de handreiking wordt aangegeven dat geluidswering bij een goed onderhouden woning in de praktijk tenminste 20 dB(A) bedraagt. Bij een visuele controle blijkt dat de woning in goede staat van onderhoud verkeert.

Gideno

In het kader van de aanvraag om een revisievergunning krachtens de Wet milieubeheer heeft adviesbureau Cauberg-Huygen onderzoek verricht naar de geluidssituatie rondom de inrichting Balderhaar BV, thans Gideno.

In het rapport zijn de resultaten van metingen en berekeningen opgenomen die zijn uitgevoerd op het terrein van de inrichting en op punten bij omringende (bedrijfs)woningen van derden. De relevante geluidsbronnen zijn onder andere een zandzuiger, shovel, mobiele kraan, klasseerinstallatie, vrachtauto's en het lossen van cement. Net als bij Anker Kalkzandsteenfabrieken zijn de resultaten van metingen en berekeningen getoetst aan de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening 1998 van het ministerie van VROM.

De geluidsemisatie van de inrichting is voor verschillende bedrijfssituaties berekend, namelijk:

- dag- en nachtsituatie van de drie posities van de zandzuiger;
- dag- en nachtsituatie van de indirecte hinder en
- incidentele nachtsituaties.

Uit de berekeningen blijkt dat gedurende de dagperiode op een aantal punten het geluidsniveau hoger is dan het gemeten referentieniveau. Het geluidsniveau is echter wel acceptabel voor de dagperiode. Omdat geen rekening is gehouden met de afscherpende werking van opgestapelde stenen op het terrein van Anker, zal het geluidsniveau doorgaans lager zijn dan berekend.

Gedurende de nachtperiode is het gemeten referentieniveau bij de verschillende rekenpunten hoger dan het geluidsniveau dat de inrichting hier veroorzaakt.

De piekniveaus zijn berekend op basis van gemeten geluidsniveaus van vrachtauto's, shovel, klasseerinstallatie en zandzuiger. De berekende piekniveaus zijn lager dan de maximaal toelaatbare niveaus.

Voor wat betreft indirecte hinder als gevolg van de verkeersaantrekkende werking voldoet de inrichting aan de eisen van de circulaire van het Directoraat-generaal Milieubeheer, directie Geluid en Verkeer (1996). De transportbewegingen van de inrichting zijn namelijk niet herkenbaar in het totale verkeersbeeld op de Verlengde Broekdijk.

Op basis van het bovenstaande wordt in de revisievergunning geconcludeerd dat mogelijke geluidhinder tot een aanvaardbaar niveau wordt beperkt, wanneer wordt voldaan aan de voorschriften in de milieuvergunning.

Sierink transport

In de milieuvergunning voor Sierink Transport zijn eveneens voorschriften opgenomen om geluidhinder van de inrichting te beperken tot een aanvaardbaar niveau.

Ter plaatse van een niet tot de inrichting behorende woning of ander geluidgevoelig object mag de geluidbelasting niet hoger zijn dan:

- 50 dB(A) tussen 07:00 en 19:00 uur;
- 45 dB(A) tussen 19:00 en 23:00 uur, op zondagen en christelijke feestdagen;
- 40 dB(A) tussen 23:00 en 07:00 uur.

HOOFDSTUK

6

Economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.1 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID

De uitbreiding van de bestaande zandwinlocatie De Dooze is een particulier initiatief, passend binnen de beleidskaders van de overheid. Dit bestemmingsplan, dat de geplande uitbreiding mogelijk maakt, heeft geen financiële consequenties voor de gemeente of andere overheden. Financiële investeringen en risico's liggen bij de private initiatiefnemers van het project, verenigd in V.O.F. CombiDooze.

6.2 MAATSCHAPPELIJKE UITVOERBAARHEID

6.2.1 INFORMATIEBIJEENKOMST

Op 10 mei 2004 heeft er een informatiebijeenkomst plaatsgevonden in dorpshuis 't Haarschut in Kloosterhaar. Tijdens deze bijeenkomst heeft de gemeente –in samenwerking met de provincie Overijssel en de betrokken bedrijven- informatie verstrekt over het nieuwe bestemmingsplan, de milieuvergunning en ontgrondingsvergunning.

6.2.2 VOOROVERLEG

Gelet op artikel 10 van het Besluit op de ruimtelijke ordening heeft over dit bestemmingsplan vooroverleg plaatsvinden met betrokken overheden en instanties. De vooroverlegreacties zijn in bijlage 1 opgenomen.

6.2.3 INSPRAAK

Over het voorontwerp bestemmingsplan is inspraak verleend. Het plan heeft hiertoe gedurende zes weken ter visie gelegen, waarbij ingezetenen en belanghebbenden reacties naar voren hebben kunnen brengen. De inspraakreacties en het gemeentelijke standpunt daarover zijn opgenomen in bijlage 2.

HOOFDSTUK

7

Juridische planopzet

Dit bestemmingsplan is wat betreft de toekenning van bestemmingen gebaseerd op het bestemmingsplan Buitengebied dat op 26 april 1989 werd vastgesteld. Alleen waar dat nodig is, zijn bestemmingen gewijzigd. Wat betreft de systematiek van voorschriften sluit het aan bij andere recente plannen binnen de gemeente.

7.1**PLANKAART**

In vormgeving volgt de plankaart in belangrijke mate de aanbevelingen uit "De Digitale Leest" van het NIROV.

7.2**VOORSCHRIFTEN**

De voorschriften hebben betrekking op vier bestemmingen: bedrijfsdoeleinden, agrarisch gebied, bos en leidingen.

Bedrijfsdoeleinden

Het grootste gedeelte van het plangebied is bestemd voor '*Bedrijfsdoeleinden*'. Binnen deze bestemming kan - waar dat op de plankaart is aangegeven - kalkzandsteen, bouwzand, ophoozand en mortels worden gefabriceerd en kan zand worden gewonnen.

In het gebied komen de beschermde soorten Levendbarende hagedis en het Heideblauwtje voor. In het inrichtingsplan voor de uitbreiding wordt rekening gehouden met het voorkomen van deze soorten. In het inrichtingsplan is aangegeven dat mitigerende maatregelen worden getroffen door nieuw habitat en ecotoop voor de betreffende soorten te ontwikkelen.

Binnen de bestemming Bedrijfsdoeleinden zal compensatie en mitigatie plaatsvinden ter plaatse van de gronden die op de plankaart zijn voorzien van de aanduiding 'natuurontwikkeling'.

Tevens mogen gronden die niet meer voor zandwinning zullen worden gebruikt worden gebruikt voor de opbouw, het behoud en/of herstel van landschappelijke en natuurlijke waarden en voor houtproductie.

Agrarisch gebied

Een eveneens aanzienlijk deel van het plangebied is bestemd als '*Agrarisch gebied*'. Het bestaande agrarische gebruik van de als zodanig bestemde gronden evenals het gebruik ten gunste van landschaps- en natuurbouw wordt hiermee positief bestemd.

BIJLAGE 1

Vooroverleg

Het voorontwerp bestemmingsplan is, gelet op artikel 10 van het Besluit ruimtelijke ordening voor vooroverleg toegezonden aan betrokken overheden en instanties. Hierna is een samenvatting gegeven van de ingekomen reacties en het gemeentelijke standpunt daarover.

waterschap Velt en Vecht.***Inhoud reactie***

In haar (art. 10) reactie geeft het waterschap Velt en Vecht aan geen bezwaar te hebben tegen het voorontwerp bestemmingsplan de Dooze. In het voorontwerp zijn relevante wateraspecten van het plan De Dooze voldoende beschreven. Ook het eindbeeld voor de herinrichting van de zandwinplas en de directe omgeving nadat de zandwinning is beëindigd is duidelijk beschreven.

In de slotzin van paragraaf 4.3.1. wordt aangegeven dat er een plan voor definitieve landschappelijke inpassing zal worden opgesteld en uitgevoerd nadat alle onderdelen zijn gerealiseerd. Het waterschap vraagt of hier wordt bedoeld dat dit plan wordt opgesteld nadat alle fasen van de zandwinning en de inrichtingswerkzaamheden zijn uitgevoerd. Voorts geeft het Waterschap enkele opmerkingen van tekstuele aard.

Reactie gemeente

De landschappelijke inpassing zal fasegewijs worden gerealiseerd. Daarbij wordt gestart met die delen van de zandwinplas die al zijn ontgrond. Vooral nog is de planning dat eind 2006, begin 2007 een strook van 650 meter lang ter plaatse van de oostoever wordt gerealiseerd. Binnen enkele jaren daarna wordt een deel ter plaatse van de zuidwest oever ingericht. De inrichting van de overige delen rondom de zandwinplas worden afgestemd met de fasering van de zandwinning. De plantoelichting zal in deze zin worden verduidelijkt.

De opmerkingen van tekstuele aard zullen worden verwerkt in het ontwerp bestemmingsplan.

Landkreis Grafschaft Bentheim***Inhoud reactie***

Landkreis Grafschaft Bentheim heeft geen bezwaren tegen het bestemmingsplan de Dooze. Uit oogpunt van waterbeheer vraagt het Grafschaft of de ontgroning geen negatieve uitwerking heeft op het grondwaterstelsel. Voorts vraagt het Grafschaft of het uit natuurlijk oogpunt mogelijk is de aan oostzijde geplande zandafgraving vroegtijdig te beginnen zodat het geplande bos een voldoende tijd heeft zich te ontwikkelen.

Reactie gemeente

De effecten van de uitbreiding van de zandwinplas op het grondwaterstelsel zijn uitgebreid onderzocht. De effecten beperken zich tot een geringe stijging van het grondwater stroomafwaarts (westelijk en zuidwestelijk) en een geringe daling van het grondwater stroomopwaarts (oostelijk) van de zandwinplas.

Hiernaast voorziet de bestemming Agrarisch gebied in de mogelijkheid voor compensatie en mitigatie. Dit zal plaatsvinden ter plaatse van de gronden die op de plankaart zijn voorzien van de aanduiding 'natuurontwikkeling'.

Met het oog op de toekomst wordt binnen deze bestemming 'Agrarisch gebied' tevens recreatief medegebruik toegestaan.

Bos

Langs de Verlengde Broekdijk is een aantal percelen als 'Bos' bestemd. Hierdoor wordt gewaarborgd dat het bestaande karakter van de weg gehandhaafd blijft.

Leidingen

Langs de Duitse grens ligt, over de gehele lengte van het plangebied, een strook grond met een breedte van circa 80 meter die bestemd is als 'agrarisch gebied' en 'bos' met als dubbelbestemming 'natuurontwikkeling'.

Deze strook zal niet voor zandwinning in gebruik genomen kunnen worden, vanwege de ligging van een zuurgasleiding van de NAM. Om deze leiding tegen de nadelige invloeden te beschermen zijn de betreffende gronden voorzien van een dubbelbestemming 'Leidingen'.

De volgorde waarin de ontgroning plaatsvindt, is onderwerp van de vergunningaanvraag krachtens de Ontgrondingenwet. Het besluit hierover wordt door het bevoegde gezag in deze – provincie Overijssel – genomen.

VROM Inspectie

Inhoud reactie

VROM inspectie geeft aan dat naar aanleiding van de decentrale sturingsfilosofie van de Nota Ruimte het kabinet besloten heeft zoveel mogelijk tot één rijksreactie te komen op verzoeken om advies ex artikel 10 van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening.

In dit kader meldt de VROM inspectie dat geen van de rijksdiensten, zoals vertegenwoordigd in de Provinciale commissie Fysieke leefomgeving hem heeft verzocht opmerkingen te plaatsen bij het genoemde plan.

Het voorontwerpbestemmingsplan kan worden aangemerkt als categorie van geval van de provinciale vrijstellingenlijst (ex artikel 19 lid 2 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.) Volledigheidshalve wordt erop gewezen dat voordat een project op grond van dit voorontwerp de vrijstellingsprocedure conform art. 19 lid 2 van de WRO kan worden toegepast er een positief advies van de provincie vereist is.

Reactie gemeente

De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

brandweer regio IJssel Vecht

Inhoud reactie

In zijn reactie gaat Brandweerregio IJssel Vecht in op de externe veiligheidsaspecten binnen het voorontwerp bestemmingsplan. Aanleiding vormt de zuurgastransportleiding naar de gasontzwavelingsinstallatie van de NAM, die langs de oostgrens van het plangebied tegen de Duitse grens is gelegen. Voor zover bekend is het betreffende zuurgas een toxisch gas dat voornamelijk uit methaan en stikstof bestaat en concentraties waterstofsulfide bevat. Het waterstofsulfide is zeer brandgevaarlijk, zeer giftig en kan exploderen als het in aanraking komt met lucht. Omdat de zandwinning nabij de leiding tot instabiliteit van de grond kan leiden en daarmee voor breuk van de leiding kan zorgen, adviseert hij een Kwantitatieve risicoanalyse (QRA) uit te voeren.

Reactie gemeente

In haar reactie geeft de NAM aan dat het bestemmingsplan in voldoende mate bescherming biedt aan de zuurgasleiding.

Het bestemmingsplan biedt het planologische kader voor de realisering van de zandwinplas waarover in het kader van de vergunningaanvraag krachtens de Ontgrondingenwet door bevoegd gezag – provincie Overijssel wordt beslist. Ten behoeve van deze aanvraag is op basis van stabiliteitsonderzoek bepaald onder welke helling het onderwatertalud van de zandwinplas mag worden ondergraven. Hierbij is in het bijzonder aandacht besteed aan de stabiliteit van het talud ter plaatse van de zuurgasleiding.

Gasunie**Inhoud reactie**

In haar art. 10 reactie geeft de Gasunie aan dat in het plangebied geen leidingen of stations van gasunie aanwezig zijn.

Reactie gemeente

De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.

Nederlandse Aardolie Maatschappij BV (NAM).**Inhoud reactie**

In het kader van haar art. 10 reactie constateert de NAM dat haar 18" gastransportleiding die van Rossum, via Weerselo naar de Emmense Gaszuiveringinstallatie op de plankaart is opgenomen en dat volgens voorschriften er ter hoogte van de leiding een aanlegvergunningstelsel geldt, waarbij het onder andere verboden is of in afwijking van een schriftelijke vergunning van B&W onder andere het aanbrengen van hoogopgaand en / of diepwortelende beplanting, waaronder ook begrepen rietbeplanting, wordt toegestaan.

Voorts constateert de NAM dat op de plankaart een gedeelte boven de leiding wordt bestemd als bos. Gelet op het vorenstaande geeft de NAM aan dat alleen struikvormige en weinig diepwortelende houtsoorten in aanmerking komen voor het beplanten van de belemmerde strook. Bijgaand aan de brief die is ingezonden is een lijst bijgevoegd met toegestane houtsoorten.

Verder constateert de NAM dat zij van mening is dat de leiding voldoende in het bestemmingsplan wordt beschermd door het bestemmingsplan en de voorschriften.

Reactie gemeente

In de voorschriften bij het bestemmingsplan is aangegeven, dat het verboden is zonder schriftelijke vergunning hoog opgaande of diepwortelende beplanting – waaronder rietbeplanting aan te brengen. In aanvulling daarop geeft de NAM een lijst van houtsoorten die zijn toegestaan. B en W zullen bij de toetsing van aanvragen voor een vergunning deze lijst als basis hanteren.

Provincie Overijssel**Inhoud reactie**

Provincie Overijssel geeft in haar art. 10 reactie aan dat de voorgenomen uitbreiding van de zandwinning in overeenstemming is met het Streekplanbeleid. Het voorontwerp bestemmingsplan. In aansluiting daarop adviseert de provincie het bestemmingsplan op de volgende punten aan te passen:

- Verplaatsing Gideno.
Provincie heeft waardering voor de ontwikkelingsgerichte wijze waarop de verplaatsing van Gideno is opgenomen in het voorontwerp bestemmingsplan. De opgenomen regeling heeft echter nogal wat hiaten:
  - het bestaande bedrijfsterrein van Gideno (met daarop gebouwen) heeft geen bouwvlak;
  - de aanduiding "BM" heeft een gebrekkige begrenzing;
  - de wijzigingscriteria in artikel 4.11 zijn onvolledig (o.a. milieu, veiligheid en uitvoerbaarheid ontbreken);

- de vrijstellingsmogelijkheid voor de ontsluitingsweg zou een wijzigingsbevoegdheid moeten zijn, waarbij de bestemming "bos" wordt ontzien.

Provincie Overijssel adviseert om het bestaande terrein van Gideno van een bouwvlak te voorzien en in het voorschrift met de wijzigingsbevoegdheid te bepalen dat dit bouwvlak kan worden verplaatst naar de nieuwe locatie. Verplaatsen houdt in dat het oude bouwvlak (en uiteraard ook de gebouwen in dat bouwvlak) wordt verwijderd.
- **Terrein Sierink**

Het bestaande bedrijfsterrein van Sierink heeft geen bouwvlak. Hier zijn echter wel één of meer gebouwen aanwezig, en deze blijven ook bestaan.

Provincie Overijssel adviseert een bestemmingsregeling op te nemen voor het bedrijfsterrein van Sierink.
- **Ontsluiting op Crullsweg**

Door het bosgebied ten oosten van het bedrijfsterrein van Sierink ligt een weg. Deze weg, die begint bij de Crullsweg en naar de zandwinning loopt, is bestemd voor bedrijfsdoeleinden. De reden om deze weg een bedrijfsbestemming toe te kennen is ons niet duidelijk. De milieuvergunning voor Anker schrijft voor dat uitsluitend de ontsluiting bij het fabrieksterrein (op de Verlengde Broekdijk) mag worden gebruikt. Provincie Overijssel verzoekt de opname van de bedrijfsbestemming voor deze weg te motiveren, en in overeenstemming te brengen met de milieuvergunning.
- **Bedrijfswoningen**

Aan de westzijde van de Verlengde Broekdijk, en ten noorden van de winning van Gideno, liggen enkele losse percelen/woningen die zijn bestemd als "bedrijfswoning". In de toelichting kunnen wij hier niets over terugvinden. De functionele relatie met de zandwinning blijft onduidelijk.

Provincie Overijssel adviseert de opname van de bestemmingen "bedrijfswoning" te motiveren, en duidelijkheid te geven over de uitvoerbaarheid van deze bestemmingen.
- **Compensatieplan**

Voor de ligging van de compensatieterreinen hanteert de provincie de kaart behorende bij de ontwerp-ontgrondingsvergunning. De provincie merkt op dat deze compensatieterreinen niet goed zijn overgenomen op de plankaart van het voorontwerp-bestemmingsplan. De aanduiding "compensatie natuurontwikkeling" wordt ook gelegd op gronden die volgens het compensatieplan niet als compensatieterrein worden aangemerkt. De provincie doelt op twee bosjes aan de noordzijde van de grote plas en op een perceel ten noorden van deze bosjes dat gebruikt zal gaan worden voor de opslag van "roofgrond". Anderzijds is een compensatiebosje in de buurt van de Crullsweg niet op de plankaart terug te vinden.

In de tweede plaats vindt de provincie de aanduiding "compensatie natuurontwikkeling" binnen de bestemming "Bedrijfsdoeleinden" of "Agrarische doeleinden" te licht. Met deze regeling wordt namelijk niet uitgesloten dat de compensatieterreinen worden gebruikt voor een bedrijfsactiviteit, zoals de opslag van zand of machines, die strijdig is met de natuurfunctie. De provincie acht een volwaardige natuurbestemming noodzakelijk om de te ontwikkelen natuurwaarden duurzaam te beschermen.

Provincie Overijssel geeft aan dat de regeling van de compensatieterreinen in overeenstemming dienen te worden gebracht met de ontwerp-ontgrondingsvergunning.

Daarnaast adviseer de provincie de compensatierreinen een volwaardige natuurbestemming te geven.

- **Bestaand bos**

Diverse percelen met bestaand bos zijn niet positief bestemd. De provincie doelt ten eerste op de bovengenoemde bosjes ten noorden van de grote plas, welke ook in de ontwerp-ontgrondingsvergunning zijn aangewezen als "te handhaven bos/natuurterrein". Daarnaast doelt de provincie op twee percelen met bestaand bos die deel uitmaken van de grote afschermdende bosstrook ten oosten van de Verlengde Broekdijk. Het ene perceel ligt ten noorden van de ontsluiting van Gideno, het andere ten westen van de plas van Sierink.

Provincie Overijssel adviseert de percelen met bestaand bos positief te bestemmen.

- **Foerageergebied vogels**

Het zuidelijk gelegen terrein waar op grond van de ontgrondingsvergunning agrarisch natuurbeheer zal worden toegepast, heeft ten onrechte een bestemming "Bedrijfsdoeleinden" gekregen. Een agrarische bestemming, waarin ruimte wordt gelaten voor agrarisch natuurbeheer, is meer op zijn plaats. Hiermee wordt recht gedaan aan de ontwerp-ontgrondingsvergunning en de vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet.

Provincie Overijssel adviseert dit terrein te bestemmen in overeenstemming met het gebruik op grond van de ontgrondingsvergunning en de vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet.

Reactie gemeente

- **Verplaatsing Gideno.**

Het ontwerp bestemmingsplan is de volgende aspecten aangepast:

- de bestaande situatie in het ontwerp bestemmingsplan opgenomen, de verplaatsing van het bouwvlak is mogelijk gemaakt d.m.v. een wijzigingsbevoegdheid.
- Aan het bestaande bedrijfsterrein van Gideno is een bouwvlak toegekend;
- De nadere bestemmingsaanduidingen BM en KZ zijn vervangen door een nadere bestemmingsaanduiding 'fabricage bouwmaterialen', de aanduiding op de plankkaart is verbeterd door toepassing van duidelijke lijnen;
- de wijzigingscriteria in artikel 4.11 zijn aangevuld;
- de vrijstellingsmogelijkheid voor de ontsluitingsweg is vervallen.

- **Terrein Sierink**

Aan het bestaande bedrijfsterrein van Sierink is een bouwvlak toegekend.

- **Ontsluiting op Crullsweg**

De ontsluiting op de Crullsweg is bedoeld voor de aanvoer en de afvoer van materieel ten behoeve van het beheer en onderhoud van de zandwinplas en de natuurlijke oevers. Dit gebruik is conform de geldende milieuvergunning.

- **Bedrijfswoningen**

Aan de overzijde van de Verlengde Broekdijk ligt een drietal solitaire woningen die in eigendom zijn van V.O.F. CombiDooze en Anker Kalkzandsteenfabriek. Deze woningen zijn met oog op de geluidcontouren van de kalkzandsteenfabriek als bedrijfswoning in gebruik.

- **Compensatieplan**

Op de plankaart is de ligging van de compensatierreinen in overeenstemming gebracht met de kaart behorende bij de ontwerp-ontgrondingsvergunning.

Voor de gehanteerde plansystematiek waarbij de aanduiding "compensatie natuurontwikkeling" binnen de bestemming "Bedrijfsdoeleinden" of "Agrarische doeleinden" wordt gehanteerd is gekozen met oog op de wijze waarop het compensatieplan wordt gerealiseerd. Tot het moment waarop een bepaald deel van het compensatiegebied wordt gerealiseerd zullen de compensatierreinen worden gebruikt voor bedrijfsdoeleinden of agrarische doeleinden. De ontgrondingsvergunning biedt voldoende bescherming om te voorkomen dat ingerichte terreindelen alsnog voor bedrijfsdoeleinden of agrarische doeleinden worden gebruikt.

- **Bestaand bos**

Percelen met bestaand bos worden – voor zover deze liggen binnen de grenzen van het onderhavige bestemmingsplan en in het geldende bestemmingsplan reeds de bestemming "bos" hebben – positief bestemd.

- **Foerageergebied vogels**

Het zuidelijk gelegen terrein waar op grond van de ontgrondingsvergunning agrarisch natuurbeheer zal worden toegepast, krijgt in het ontwerp bestemmingsplan de bestemming agrarische doeleinden. Dit met uitzondering van de oeverzone over een breedte van 20 meter, die de bestemming bedrijfsdoeleinden zw heeft met het oog op het onderhoud en beheer van de zandwinplas.

Natuur en Milieu Overijssel

Inhoud reactie

Compensatie

Natuur en Milieu Overijssel vraagt bijzondere aandacht voor het veenrelict gelegen tussen de huidige winplas en de Jagersloot. Dit gebiedje verdwijnt als gevolg van de uitbreiding van de winplas. Daarvoor in de plaats is in het kader van compensatie voorzien in een smalle bosstrook en in een strook natte en droge heide, schraal grasland en open zand aan de oostzijde van de zandwinplas en in bos, heide en grasland aan de westzijde van de winplas. Deze compensatie vindt natuur milieu Overijssel mede gelet op de economische betekenis van deze winning zowel kwantitatief als kwalitatief (incl. functionaliteit) aan de magere kant. Bovendien is deze compensatie niet heel duidelijk en goed verzekerd in het bestemmingsplan vooral daar waar natuurontwikkeling mogelijk is binnen de bestemmingen 'agrarische doeleinden' en 'bedrijfsdoeleinden'.

Tevens vraagt Natuur en Milieu Overijssel of de bestemming 'natuur' of de bestemming 'bos' kan worden verruimd tot de bestemming 'bos en natuur'. Een en ander in plaats van de aanduiding 'natuurontwikkeling'. Een bestemming bos en natuur doet volgens Natuur Milieu Overijssel meer recht aan de gebiedsdoelstelling natuur. Overigens adviseert Natuur Milieu Overijssel de bosaanleg te beperken vanwege de betekenis van het gebied voor kraanvogels en ganzen. Wenselijk is het om daar waar nu bos gepland is hier maximaal lagere struiken na te streven.

Oeverwaluwwand

Volgens Natuur en Milieu Overijssel bestond vijf jaar geleden het plan om in de zandwinplas een permanente oeverwaluwwand aan te leggen. Deze oeverwaluwwand lijkt thans geen deel meer uit te maken van het plan.

Overige opmerkingen

Tot slot heeft de Natuur en Milieu Overijssel enkele opmerkingen:

Volgens berekeningen aan de hand van de plankaart bedraagt de ingetekende bosstrook aan de oostzijde van de plas niet 6.1 ha maar ca 4.6 ha. Volgens Natuur en Milieu Overijssel is het niet duidelijk welke delen 'natte en droge heide, schraal grasland en open zand' precies het opgegeven aantal van 6.5 ha zullen gaan vormen. Dit komt omdat de aanduiding "natuurontwikkeling" op verschillende plaatsen overlap vertoont met de bestemmingen "agrarische doeleinden", "bedrijfsdoeleinden" en "bos".

Het inrichten van de oostelijke zone kan nuttig zijn, afhankelijk van de kwaliteit die deze zone krijgt.

Het plan voorziet in de ontwikkeling van natte en droge heide. Natuur en Milieu Overijssel vraagt zich af of dit gezien het zandige residu realiseerbaar is.

Natuur en Milieu Overijssel stelt het zeer op prijs wanneer samen met Staatsbosbeheer en een vertegenwoordiging van de Koppel op korte termijn met gemeente overleg van het plan kan plaatsvinden zodat nader van gedachten gewisseld kan worden.

Reactie gemeente

Compensatie

Het bestemmingsplan biedt het planologische kader voor de realisering van de natuurcompensatie waarover in het kader van de vergunningaanvraag krachtens de Ontgrondingenwet door bevoegd gezag – provincie Overijssel wordt beslist. Met dit planologische kader wordt dan ook slechts ruimte geboden voor de uitvoering van die natuurcompensatie.

De afweging over de aard en inrichting van de natuurcompensatie wordt in het kader van besluitvorming in het kader van de Ontgrondingenwet gemaakt. De inbreng van NMO wordt daar zeker op prijs gesteld. Mocht dit lopende de besluitvorming over het bestemmingsplan leiden tot een aanpassing van het compensatieplan, dan zal het bestemmingsplan conform worden aangepast.

Dit laat onverlet dat het inrichtingsplan zoals CombiDooze dat heeft opgesteld, uitgaat van een geïntegreerd plan waarin zowel de oplevering van de plas als de bos- en natuurcompensatie in onderlinge samenhang zijn gezien. Per saldo levert dit de meeste toegevoegde (natuur)waarden op.

Binnen het plangebied gaat 10,5 ha tot berkenbroek verboste heide (hierna te noemen bos) verloren. Conform het beleid binnen de provincie dient dit bos met een factor 1.3 (dus 13,65 ha) te worden gecompenseerd. Op grond van de Nota Open Bos van de provincie mag in plaats van bos ook natuur worden gerealiseerd.

Met de realisering van het compensatieplan wordt ruim 18 hectare nieuwe natuur tot stand gebracht. Daarmee voldoet CombiDooze ruim aan voorwaarden.

Oeverwaluwwand

In het voorliggende compensatieplan is geen oeverwaluwwand voorzien. Het specifiek opnemen van een bestemming Oeverwaluwwand past niet in de globale plansystematiek van dit bestemmingsplan. Indien besloten wordt tot de aanleg van een oeverwaluwwand bieden de bestemming Bos en de bestemming Agrarisch gebied de mogelijkheid tot aanleg van een dergelijke voorziening. Het initiatief voor de realisatie van een dergelijke oeverwaluwwand ligt bij CombiDooze. Indien NMO van gedachten wil wisselen hierover kan het best contact worden opgenomen met de initiatiefnemer.

Overige opmerkingen

Voor wat betreft de opmerkingen ten aanzien van de plankaart verwijzen wij naar onze reactie onder de kop "compensatie".

Het initiatief voor de realisatie van de compensatiemaatregelen ligt bij CombiDooze. Indien NMO van gedachten wilt wisselen over de uitvoering van het plan kan het best contact worden opgenomen met de initiatiefnemer.

De Koppel

Inhoud reactie

sluit zich aan bij de reactie van Natuur en Milieu Overijssel

Reactie gemeente

Voor een reactie op de zienswijze wordt verwezen naar de reactie bij de inspraakreactie van Natuur en Milieu Overijssel.

plaatselijk belang Kloosterhaar

Inhoud inspraakreactie

vraagt om aan te geven waar Gideno BV de benodigde ontsluitingsweg wil realiseren. Hij geeft de voorkeur aan een ontsluiting via de Groenedijk. onderbouwt zijn voorkeur als volgt:

- De meeste gronden richting Groenedijk zijn al in het bezit van Anker Calduran;
- Afvoer richting het zuiden hoeft niet meer door het dorp Kloosterhaar;
- De overige afvoer vindt plaats over hiervoor meer geschikte provinciale toegangswegen;
- De dorpsstraat oost die toch al zo zwaar belast wordt zal een stuk ontlast worden;
- Men heeft al een goede toegangsweg voor de lange termijn exploitatie van het gebied de Dooze;
- via deze route kan tevens de teelaarde afgevoerd worden.

Reactie gemeente

Zowel Calduran als Gideno hebben hun bedrijfsactiviteiten geconcentreerd aan de Verlengde Broekdijk. De ontsluiting van de bedrijfkavels is dan ook op de Verlengde Broekdijk georiënteerd. Een ontsluiting op de Groenedijk vereist de aanleg van een nieuwe ontsluitingsroute langs de zandwinplas en door het agrarisch gebied ten zuiden van de zandwinplas. De eventuele voordelen van deze ontsluiting voor de kern Kloosterhaar wegen niet op tegen de ruimtelijke effecten van een dergelijke ontsluitingsweg. Daarnaast zal de door de heer Ekkel voorgestelde oplossing leiden tot verstoring van de rust voor foeragerende kraanvogels.

BIJLAGE 2

Inspraak

Het voorontwerp bestemmingsplan heeft vanaf 29 juni 2006 zes weken ter inzage gelegen. Hierna is een samenvatting gegeven van de ingekomen inspraakreacties en het gemeentelijke standpunt daarover.

Gideno BV***Inhoud inspraakreactie***

Gideno BV constateert dat in het voorontwerp bestemmingsplan haar bedrijfsterrein en het bedrijfsterrein van Anker Kalkzandsteenfabriek BV twee afzonderlijke bedrijven zijn, wat inhoudt dat beide bedrijven een eigen ontsluitingsweg nodig hebben. In het bestemmingsplan zoals dat nu voorligt, is echter geen rekening gehouden met een ontsluitingsweg voor Gideno BV. Het verzoek is ruimte te geven voor het realiseren van een eigen ontsluitingsweg.

Reactie gemeente

In het bestemmingsplan is geen specifieke bepaling ten aanzien van de ontsluiting van de bedrijven opgenomen. Hiermee is het planologisch mogelijk meerdere ontsluitingen te realiseren, tenminste voor zover de bestemming bedrijfsdoeleinden grenst aan een bestaande weg. Uit de tekening blijkt echter dat Gideno BV de ontsluiting voorzien heeft ter plaatse van de bestemming Bos, de exacte ligging is echter nog niet bekend. In haar reactie heeft provincie Overijssel echter aangegeven dat bij de aanleg van een ontsluitingsweg het bestaande bos moet worden ontzien.

Sierink Transport BV.***Inhoud inspraakreactie***

Sierink Transport BV. geeft aan kennis te hebben genomen van het voorontwerp bestemmingsplan De Dooze. Het bedrijf ligt binnen de grens van dit bestemmingsplan. Echter op de bestemmingsplankaart is haar perceel niet voorzien van de voor het bedrijf benodigde bestemming "bedrijfsdoeleinden". Graag wil zij ter plaatse van de bedrijfsgebouwen en het daarbij behorende werkterrein een passende bestemming inclusief bedrijfswoning zodat zij haar bedrijf normaal kan voortzetten.

Reactie gemeente

Op 18 december 1996 heeft de raad van de gemeente Hardenberg de partiële herziening bestemmingsplan "Buitengebied"; Crullsweg (zandwinning) vastgesteld. Deze partiële herziening heeft betrekking op het werkterrein van Sierink transportbedrijf te Kloosterhaar. Deze partiële herziening voorziet in de mogelijkheid om ter plaatse van dit werkterrein een gebouw ten behoeve van zandwinning te realiseren. Abusievelijk is deze mogelijkheid niet overgenomen in het voorontwerp bestemmingsplan. In het ontwerp bestemmingsplan zal deze mogelijkheid alsnog worden opgenomen.

Aan het verzoek de mogelijkheid te bieden voor realisering van een bedrijfswoning kan echter niet tegemoet worden gekomen. Inwilliging van het verzoek is strijdig met het beleid van de gemeente Hardenberg om toename van woningen in het buitengebied te voorkomen.